

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint

Megjelenik minden szombaton

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., féltre 5 kor.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítók,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs **JANOSITS KÁROLY.**Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **BODNÁR ISTVÁN.**

Egyes szám ára 20 fillér.

Gyorsabb vasuti közlekedés.

Küldöttség Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél.

Szekszárdnak, sőt mondhatni az egész Tolnavármegyének pár évtizedes vágya teljesül nemsokára.

Végre-valahára megtörtött a jég, engedett a fagyos közöny, a nemtörődés, fel sem vevés, a sokszor már rosszakaratnak is minősíthető kicsinyeskedés, sőt ellenszenv, amellyel találkoztunk mindenkor és mindenütt, amikor csak forgalmi igényeink jogos és méltányos kielégítése érdekében kérelmeinkkel, panaszainkkal az intézkedésre hivatott fórumoknál sorba kilincselünk.

Legalább egy pár tucat vármegyei alispáni, közigazgatási-bizottsági, közgyűlési felirat és sürgetés; az OMKE.-nek, kereskedelmi és iparkamarának is sok-sok papírt elpazarolt felirata gazdagítja már a kereskedelmi miniszterium s vasutigazgatóság irattárait. Bizonyára szakközvegeinek helytelen információja alapján, maga Kossuth Ferenc is kétszer helyezkedett a merev elutasítás álláspontjára. Még most is emlékezhetünk, milyen kimért, fagyos feleleteket adott a vonatgyorsítás ügyében nála járt küldöttségeknek, míg most végre-valahára ugylátszik kitavasodik s Tolnavármegye is eljut a gyorsabb vonatközlekedés eléggé nem értékelhető áldásáig, amelyet egyes országrészek már évtizedek óta élveznek, így a magunkfajta szerencsétlen vidékek jogos zugolódását talán felfogni és megérteni nem is igen birják.

Most már biztos kilátásunk van reá, hogy a jövő január hó elsejével vidámabb, elevenebb élet lesz a bátaszék—szekszárd—sárbogárdi vonalon!

Maga Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter jelentette ezt ki szóval és írásban annak a 9—10 tagból hevenyészve összeállított küldöttségnek, amelyet Szabó Károly országgyűlési képviselőnk most szerdán vezetett elébe.

A miniszter végtelen nyájassággal, kiöntetés számba menő előzékenységgel fogadta az egész küldöttséget s azok előtt, akik ismerik a hasonló miniszteri kihallgatások kimért formásgait, meglepetés számba mehetett az a meleghangú elismerés, a mellyel a miniszter kiemelte a szekszárdi kerület képviselőjének ez ügyben tett sok fáradozását, egyéb érdemeit. A miniszter szavaiból nem csak kiért, de formálisan meg is volt érthető, hogy jogos és méltányos kívánságaink teljesítésére nagyon is nagy, sőt mondhatni döntő befolyással volt az a nagyfokú személyi szimpatia, kiváló nagybecsülés, amellyel ő kerületünk képviselőjének kiváló egyéni tulajdonságai iránt viseltetik, így nem is, de maga a miniszter szegezte le azt az elvitázzhatatlan tény, hogy senkisémm vindikálhat magának a várva-várt gyorsabb vasuti közlekedés életbeléptetése körül kiválóbb érdemet, mint a küldöttség vezetője, Szabó Károly országgyűlési képviselő, ki a parlamentben való meddő szónoki szereplés helyett a kerület s egyesek vitalis érdekeinek felkaro-

lását tűzte ki képviselői nemes feladatául. De beszámolunk a fogadtatás előzményeiről és befolyásáról:

Nem első eset az már, hogy vasuti állapotaink javítása körül e kerület képviselője jelentős sikereket mutathat fel. Nemcsak az alsónyékiek köszönhetik az ő közbenjárásának állomásukat, de jelentős része van neki abban is, hogy a szekszárdi állomás kibővítésének költsége is beillesztetett a vasuti beruházási költségvetésbe.

A szekszárd—rétszilasi vasut megerősítési munkálatainak felülvizsgálata óta erélyes akciót folytat képviselőnk oly irányban is hogy megmátsa a szakkörök ama feltett szándékát, hogy a gyorsabb vasuti közlekedés csak a következő május havában léptetessék életbe. Járt, kilincsel sok helyen, mivel azonban nem sok eredmény mutatkozott, magánál a miniszternél kopogtatott be s leplezetlenül feltárta az ezen vonalon uralkodó tarthatatlan állapotokat s hogy mily sikerrel, semmi sem mutatja jobban, minthogy Kossuth Ferenc maga is orvoslandónak ítélte bajainkat, s telefon útján fejezte ki óhaját a vasut igazgatóságnál, hogy ezek a hangoztatott sérelmek mielőbb orvosoltassanak. A miniszter óhajának természetesen meg lett a kívánt eredménye, a vasut igazgatóság tervet dolgoztatott ki s addig is, amíg a menetrenden szükséges egyéb változtatás is keresztülvitetnék, elfogadta Szabó Károly ama propezióját, hogy délelőtt Sárbogárdon a gyorsvonattal összeköttetést kapjunk, miáltal Budapestre 1 óra 25 perccel hamarabb érkezünk, mint jelenleg; viszont hazajövet már 8 óra 21 perccor Szekszárdon leszünk az eddigi 9 óra 13 perc helyett, a nyereség tehát 52 perc.

Ez az ügy előzményének igaz története. Semmi alapja nincsen tehát egyik laptársunk amaz értesülésének, mintha a pécsi iparkamara felirata bármily tekintetben is befolyásolta volna

Vadászat Dombujváron.

— Igaz történet. —

Irta egy jelenvoit.

Miután a csöszök állítása szerint, még mindig van nyul a határban, ami csak úgy képzelhető, hogy a szomszédoktól jöttek át, a dombujvári vadásztársaság elhatározta, hogy körvadászatot rendez. Persze vasárnap, dacára a plébános tiltakozásának.

Miután elhatározták, hol és mikor lesz az ebéd és miből álljon, áttértek a többi mellékes körülmények tárgyalására. Kimondották, hogy az összes költség a társulat pénztárát terhelje, ellenben a vad díjtalanul a puskásokat illesse, mert hisz ők „fáradtak érte“. Mikor egy idegenből származott új tag azt a megjegyzést kockáztatta, hogy a fáradsággal szemben áll az élvezet is, egyszerűen kinevették s egy régi tag, benszülött helybeli, felvilágosította, hogy az élvezet akkor következik be, mikor a nyul sülvé az asztalra kerül. Miután egy tag még azt indítványozta, hogy talán a patronokat is a társulat vegye, az előkészítő gyűlés szétoszlott.

A találkozás színhelyén vagyunk. A ködben a hajtók ijesztő tömege feketedik. — A megrémült pénztárnok olvasásba fog. — Rémülve konstatalja, hogy 100 helyett 300 hajtó jelent meg. Felelősségre vonja a hajtóverbuvalással megbízott jegyzőt. Az nagy titokban elmeséli, hogy a hajtóknak meghagyta a kisbíró, hozzanak baltát, mert a kiserdőben farkast látott a csösz. Erre a hirre 200 hajtó ingyen jött el a vadászatra, csakhogy a farkast láthassák.

A harsogó kacaj elnémul, mert a csikótelepi ispán a sógorát mutatja be a körnek, hoz-

zátéve, hogy a „brucki hadsereg lövő iskolájából jön“. De nem erre a mondásra némul el minden hang, hanem a brucki főhadnagy vadászfelszerelésének láttára!

Kezdjük felülről: Pichler féle velourkalap, 30 koronás zergeszakállal, mellette a vadászvédegylet, az alsóausztriai vadáször és stockeruai galamblovó-egylet jelvénye, sőt egy kis hőmérő is (később megtudjuk, hogy biztos lovész ez is kell). Sárga bőrkabát. Gukker. Patronos öv. Táska a puskagazításhoz szükséges szerszámokkal. Hátizsák az ennivalóval. Kulacs — iránytűvel. Börnadrag. Sárga kamásli. Barna, vízhatlan cipő, gummitalppal. — Természetesen Browning-puska (azért kellenek a szerszámok!). Vadászék.

Ettől a felszereléstől meghatva, a jegyző bocsánatot kér, hogy kevés a vad és megjegyzi, hogy a ködben nehéz is lesz löni.

A főhadnagy erre nyomban előadást tart, hogy pontos számítások vannak arra, hogy egy vágóban haladó lónak ködben hány méternyire kell elébe tartani, ha az ember találni akar.

Valaki megjegyzi, hogy ló és nyul közt különbség van. — Vesztére, mert a főhadnagy papírost és ceruzát vesz elő és a következő formulát állítja fel. Ló = L., Nyul = N. Lónál 100 lépés távolságban mondjuk 100 centiméter nyire kell előre célozni egy fok Celsius mellett. Kérdés hány centiméternyire kell a nyulnál. X: 100 = N: L. Már most csak ki kell számítani N. és L. térfogatát s az egyenlet segítségével megkapjuk az x-et.

Szerencsére megkezdődött a felállítás, mert már szedültünk.

Befelé! Befelé! hangzott a jelzés. Persze minden szem a főhadnagra irányult, mert vala-

mennyiüknek borzasztóan imponált a brucki matematika.

En, sajnos, távol estem tőle s így csak a beszámolásnál értesültem az eredményről. „Főhadnagy ur?“ Kérdezte az összeíró jegyző. „Hét nyul!“ volt a büszke válasz. (Mindössze 9 nyul esett) Ebből a hétből négyet nyomban reklamáltak a szomszédok, háromról pedig kiderült, hogy „Kernschusst“ kaptak, de „elvánszorogtak“, majd meghozzák a gyerekek!

Mit mondjak még? Az ebédnél a főhadnagy konstatalta, hogy itt ugylátszik más a légnyomás, mint Bruckban s ő ezt elfelejtette számításba venni. A jegyző erre ajánlotta, hogy jövőre aneroidot is hozzon magával.

Voltak más derüs epizódok is. A kiserdőből egy róka tört ki. A specerájós célba vette, mire sógora, a vaskereskedő, rákiáltott: „Ne lőjj, nem jó a husa!“

A csikótelepi ispán a kiserdőben egy szalonkát lőtt és ragyogó arccal mutogatta a társaságnak. Mire a Korona vendéglős nagy kicsinyléssel megjegyezte: „Nagy dolog is, hiszen olyan sovány“.

Mikor az utolsó kör is összeért, az utolsó pillanatban felugrott „az a bizonyos nyul“ s a hajtók lábai közt menekült. A fogyasztási adókezelő, aki még semmit sem lőtt, nagy dühösen rádúpláz, hogy csak úgy zörög a sörét a hajtók vastag eszimaszáran. S mikor minden oldalról hallja az indignálódást, kijelenti, hogy ő még soha sem volt hajtóvadászaton s neki senki sem mondta, hogy ilyenkor már nem szabad löni.

Egyéb baj nem történt, de én azért nem tudom megállni, hogy meg ne örökítem életem ezen legérdekesebb vadászatát, hadd élvezzenek azon szerencsétlen vadásztársaim is, akik nem vehettek részt a dombujvári vadászaton.

a vonatgyorsítás kérdésének immár megtörtént eldöntését.

A miniszter a fogadtatást szerdán délelőtt fél 12 órára tüzte ki s óhajtsához képest a küldöttség csak szűkebb körű volt. A felutazásban akadályozott *Simontsits* Elemér alispán felkérésére felutaztak s a kihallgatáson megjelentek a következők: *Forster* Zoltán vármegyei főjegyző, dr. *Szentkirályi* Mihály polgármester, *Nagy* György gazdasági tanácsos, *Virányi* Károly tolnai főjegyző, *Ezer* József főbíró, az OMKE. képviselőtében *Wolf* Henrik nagybirtokos, az ipartestület részéről *André* István és végül *Bodnár* István, lapunk szerkesztője.

A miniszter a Szerényi, Tóth János államtitkárokkal, majd Apponyi Alberttel folytatott politikai tanácskozás miatt a kitűzött időnél valamivel későbbben lépett be a fogadás helyéül kijelölt vörös terembe.

A küldöttség tagjai harsány éljenzéssel fogadták s miután a küldöttség szónokának formális kérésére helyett foglalt egy bársony széket, Szabó Károly képviselő a következő beszédet intézte hozzá:

„Kegyelmes uram!

Nem szívesen háborgatjuk Nagyméltóságodat a politikai élet teljes zűrzavarának eme komor, vigasztalan napjaiban, midőn a hazafiúi gond és aggodalom teljes súlyával nehezül Excellenciád hazáját szerető és nemzete sorsa miatt aggódó lelkére; és ha mégis bátorságot vettünk magunknak arra, hogy itt megjelenjünk: ez amellet tesz tanubizonyosságot, hogy igen fontos érdekeink fűződnek azon kérés teljesítéséhez, amelyet előterjeszteni akarunk.

Midőn a múlt esztendő februárjában egy tekintélyes számú küldöttség jelent meg Tolnavármegyéből Nagyméltóságod előtt, a sárbogárd-szekszárd-bátaszéki vasút fejlesztését kérve: Excellenciád kegyes volt kilátásba helyezni, hogy a menetsebesség fokozása, a személy- és teherforgalom elkülönítése a 3 évre tervezett vasuti beruházások keretében meg fog történni. Az ígéretet — mely minket biztató reménységgel töltött el — nemsokára követte a tett, amennyiben a kért fejlesztés előfeltétele: a vasuti felépítmény megerősítése Nagyméltóságod által elrendeltetett és ez év folyamán be is fejeztetett. A végzett munkákat felülvizsgálatván, az minden tekintetben kifogástalannak s így a gyorsabb közlekedésre alkalmasnak minősítették.

Es amidőn ezek után bizvást hittük, hogy azon régóta óhajtott, fokozott sebességű közlekedés kezdetét veszi: keserű csalódás lett a mi osztályrészünk, az illetékes szakközegek azon kijelentést tévén, hogy csak a májusi menetrendben lesz életbe léptetve a menetsebesség fokozása. Ezen értesülés vármegyénk érdekelt részének, — a nyomoruságos közlekedés által két és fél év-tizedes nehéz próbára tett, — a türelemnek ritka példáját adó lakossága körében zugolódo panasza szolgált okul, még csak fé.év múlva nyújtatván kilátás arra, hogy a gazdasági életünket megbénító jelenlegi állapot megszűnik s oly sokszor fölpanaszolt sérelmünk végre-valahára orvosolva lesz.

Azért jelentünk meg Nagyméltóságod előtt, hogy ezen, reánk nézve oly káros terv megváltoztatását kérjük, bizalommal esedezvén Excellenciád előtt, hogy az immár technikai nehézségekbe nem ütköző menetgyorsítást, ha nem is teljes mértékben, legalább részben elrendelni méltóztatásuk és pedig olyformán, hogy már december folyamán a Bátaszékről reggel 7 óra 19 perckor induló személyvonat teljesen mentesítve a teherszállítástól, csatlakozzék a Fiuméből délelőtt 10 óra 6 perckor Sárobdárdra érkező gyorsvonattal s viszont a Sárobdárdról este 6 óra 7 perckor induló személyvonat 40 kilométeres sebességgel közlekedjék Sárobdárd és Szekszárd, illetve Bátaszék között.

Szeretjük hinni, hogy a májusi menetrend összeállítása alkalmával az intéző körökben meglesz a lekötelező készség az eddigi mostoha elbánás jóvátételére, igazságos és jogos érdekeink megvédelmezésére, jogos igényeink kielégítésére, nemcsak az összes vonatok járásának gyorsítása, hanem a baja—szabadkai csatlakozás tekintetében is, amely újabb összeköttetés előnyeit csak a kedvező csatlakozás biztosíthatja Tolnavármegye s közelebről Szekszárd éskörnyéke javára.

Azért ezuttal csupán reá mutatunk erre s köszönetet mondván ama hálára kötelező kegyes jóindulatért, melyet igazságos ügyünk istápolásában Excellenciád részéről tapasztalni szeren-

csénk volt, ismételten kérjük, hogy a lehető legszűkebb keretekbe szorított és immár semmi nehézségbe nem ütköző kérésünket kegyesen teljesíteni méltóztatásuk.

A miniszterre láthatólag nagy hatással volt a halkan, szép szónoki hatással elmondott beszéd, s a nyílt, egyenes, leplezetlen, igaz szavakra a következőleg válaszolt:

„Tisztelt Barátom és tisztelt uraim!

Nem egyszer volt már alkalmam jelét s bizonyosságát adni vármegyéjük iránti jóindulatomnak és szeretetemnek. Örömmre szolgál, hogy erről ezuttal is tanuságot tehetek s növeli örömmöt azon körülmény, hogy éppen az általam annyira becsült képviselőjük tolmácsolta kérésüket, — aki állandó érdeklődéssel viseltetett ezen ügy iránt és oly sokat fáradozott a siker érdekében s aki mióta képviselő, nagy odaadással szolgálja kerülete érdekeit, hiven teljesíti kötelességeit minden irányban és nagy hűséggel áll oldalam mellett abban a küzdelemben, mely politikai életünkben jelenleg vívotik.

Engedjék meg, hogy ez alkalmat fölhasználjam arra, hogy kérjem önöket: viseltessenek teljes bizalommal képviselőjük iránt a jövőben is, mert ő erre méltó s egyuttal ajándékozának meg engem is bizalmukkal, szeretetükkel.

Ezeknek előre bocsátása után örömmel jelentem, hogy imént elhangzott kérésüknek készséggel eleget teszek, méltányolva azon okokat, amelyekkel kérésüket támogatták. E szerint a jelenlegi menetrendben a következő változás történik:

A 4001 számú vonat Bátaszékről reggel 7 óra 5 perckor fog indulni, Sárobdárdra délelőtt 10 óra 6 perckor érkezik, hol csatlakozást nyer a fumei 1005 számú gyorsvonathoz. A 4201 számú vonat Dombóvárról éjjel 3 óra 55 perckor fog indulni és Bátaszékre reggel 6 óra 51 perckor érkezik s itt csatlakozik a 4001 számú vonathoz.

A 4201 számú vonat ebben az esetben elveszti ugyan Dombóvárról az 1003 számú gyorsvonathoz a csatlakozást, de az 1010 számú budapesti személyvonathoz való csatlakozása épségben marad.

A Sárobdárdról Bátaszékre jelenleg este 6 óra 7 perckor induló 4004 számú vonat menetrendje pedig a 40 kilométeres menetsebesség alap vétele mellett a következőleg fog alakulni:

Sárobdárdról indulás este 6 óra 2 perckor, Szekszárdra érkezés 8 óra 21 perckor, indulás este 8 óra 31 perckor, Bátaszékre érkezés este 9 óra 15 perckor.

E vonat tehát Szekszárdra 52 perccel, Bátaszékre 1 óra 7 perccel érkezik korábban, mint jelenleg.

Ami pedig e változott menetrend életbeléptetésének idejét illeti, őszinte sajnálatomra, csak a jövő évi január 1-ére tehetek ígéretet, mivel oly sokféle előintézkedés megtétele, törvényes formák és határidők betartása szükséges, hogy előbb semmi körülmények közt sem léptethető életbe.

A küldöttség természetesen harsány éljenzéssel fogadta a miniszter kijelentéseit, amely meglepetés volt annyiban, hogy ilyen audienciákon rendszeren kiterő válaszok szoktak elhangzani. A miniszter azonban kiválóan figyelmes volt, előre tanulmányozva a kérdést, a menetrend változásra vonatkozó közlést, úgy, amint szakreferensétől megkapta, írásban mindjárt át is nyújtotta a küldöttség szónokának.

Szabó Károly képviselő meghatva vette át e figyelem jelét s rögtönözve körülbelől a következőképp válaszolt Kossuth szavaira:

„Kegyelmes Uram:

Bár talán szokatlan dolog, engedje meg Excellenciád, hogy imént elhangzott s minket örömmre és hálára hangoló kijelentéseire röviden reflektáljak.

Ugy vármegyénk érdekeltségének, mint e küldöttségnek nevében őszinte köszönetet mondok Nagyméltóságodnak irántunk mindenkor tanusított jóindulatáért, mely ezuttal kérésünk teljesítésében jut kifejezésre. A magam részéről pedig fogadják Excellenciád mélyen érzett hálámat a csekélységemre és képviselői tevékenységemre vonatkozó megtisztelő nyilatkozatáért. Viszonzásul legyen szabad kijelentem azt, hogy amiként én, mint Nagyméltóságod egyik igénytelen közkatonája, tántoríthatlan hűséggel állok a zászló alatt, mely Excellenciád kezében lobog: úgy az a választókerület is, melyet a törvényhozás házában képviselni szerencsés vagyok, föltétlenül bizalommal, hű ragaszkodással viseltetik Nagyméltóságod

személye és politikája iránt. Bár ennek kijelentésére nincs ezuttal egyenes megbízatásom, de jogot meritek erre a szeptemberi beszámolóim alkalmával szerzett tapasztalatokból. Választókerületem mind a tizenegy községében lelkes éljenzés kísérte azt a már akkor előre megtett kijelentésemet, hogy én mint vezéremtől, Nagyméltóságodtól el semmi körülmények között nem szakadok. Joggal állíthatom tehát, hogy kerületem eme kérdésben is azonosítja magát velem.

Meg vagyunk arról győződve Kegyelmes uram, hogy az ország függetlenségi polgárságának tulnyomó nagy többsége ugyanezen hűséggel és bizalommal sorakozik a Nagyméltóságod által tartott zászló alá és hogy ez a zászló, ha nagy küzdelmek után is, diadalra jut. Megerősít minket e meggyőződésben Excellenciád izzó hazaszeretete, bölcs mérséklete, neve, multja s egész politikai szereplése, amelyek teljes biztosítékot nyújtanak nekünk aziránt, hogy miként hazánk függetlenségeért, önállóságáért soha nem lankadó kitartással küzdött s munkálkodott eddig, ugy a jövőben is Excellenciádra vár a szerep, hogy vezesse nemzetünket a szabadság és függetlenség ígéret-földje felé!

E meggyőződéstől áthatva kérjük Istent, hogy Nagyméltóságodat hazánk és nemzetünk javára tartsa meg nekünk még sokáig s a megvívandó küzdelemben vezesse diadalról-diadalra!

Kossuth Ferencre láthatólag mély hatást tettek az elmondott szavak s azokra a következőképp válaszolt:

„Tisztelt uraim!

Lehetetlen, hogy az én tisztelt barátom szavaira néhány kijelentést ne tegyek.

Az én lényemmel annyira össze van forrva az az ut, a melyen egész életemben járok, hogy én arról soha letérni nem tudok; nem is akarok. De hogy elérhessük a célt, amely felé törekszünk, számolnunk kell az utunkban álló nehézségekkel s a körültekintő, lassu haladás célhoz vezető utját nem szabad fölcserelelnünk a kockázatos politika utjával, mert nemcsak a jövő küzdelmének sikertelenségéhez vezet igen könnyen, de veszélyezteteti az eddig kivívott eredményeket is. Éppen ezért követeltem a pártban magamnak azt a jogot, hogy — mint vezér — én válasszam meg a küzdelem idejét, módját s eszközeit s ha ennek következtében a párt egy része el fordult is tőlem, úgy érzem, hogy akkor cselekszem hazám és nemzetem javára, nemzeti önállóságunk biztosítása érdekében, ha azon az uton megyek, melyen elindultam s melyen a bennem bízók serege követ. Legyenek meggyőződve arról, hogy miként a politikai életben való részvételem első percétől kezdve soha más cél nem lebegett előttem, mint hazánk teljes függetlensége: ugy ezuttal is e cél felé töreksem szívem, lelke minden erejével s ha előre haladt korom miatt tán nem is jutok el a célhoz, de hogy a célhoz jutásban nekem is van és lesz nem csekély részem, azt meg fogja mutatni a jövő.

Ezek alapján ismételten bizalmunkba, szeretetükbe ajánlom magamat.

— A miniszter ezuttal bemutattatja magának a küldöttség valamennyi tagját, mindegyikükkel kezét fogott, mire a kihallgatás véget ért.

— Ez már ugyan nem tartozik a dologhoz, de mint hű krónikás feljegyzem azt is, hogy a küldöttség visszavonulása után, amint nekünk ott melegeben elmondták, Kossuth Ferenc környezete előtt a leghízelgőbb szvakkal nyilatkozott képviselőnkéről.

„Kevés olyan képviselő van — ugymond — az egész Házban, akit jobban becsülnék és szeretnék, mint Szabó Károlyt; férfias nyíltságában, egyenességében és hűségében feltétlenül bízni lehet.”

— Ezek az elismerő szavak s mindnyájunk hálája, azt hisszük, elég szép jutalom képviselőnk közlekedési viszonyaink javítására irányított lelkes munkájáért és sikeres közbenjárásáért.

A m. kir. postatakarékpénztár intézménye.

— Felolvasta a „Tolnamegyei Általános Tanítói Egyesület” október hó 21-én tartott közgyűlésén: **Dr. Dencz Ákos** miniszteri segédtitkár. —

(Folytatás és vége.)

Nem akarok tisztelt hallgatóim szíves türelmével visszaélni, de a postatakarékpénztárról nyújtani szándékolt kép nem volna teljes, az intézmény történelmi fejlődésére vetendő visszapillantás nélkül. Itt az egyes államokat abban a

sorrendben említem, amint azokban a postatakarékpénztár intézménye életre kelt.

A postatakarékpénztár szülőhazája Angolország. Az a kereskedelmi szellem, amely a szigetországot oly hatalmassá és naggyá tette, utat tört a postatakarékpénztár gondolatának is.

Whitbread parlamenti tag volt az első, ki már 1807-ben felvetette a postatakarék intézmény eszméjét a szegényügy reformja alkalmából.

Az eszme meg volt pendítve, de mivel új volt és idegenszerű, nem talált mindjárt komoly visszhangra. Megvalósítását azonban siettetette az Angol postaigazgatás részéről létesített postautalvány rendszer. E forgalom, amelyet 1838-ban léptettek életbe, csakhamar óriási mértéket öltött és mindinkább rászorult a postahivatalok közreműködésére, amelyeknek szaporításáról kellett gondoskodni. Ez a siker új, meg új eszméket vetett föl és közelebb hozta a postatakarékpénztár megalkotásának lehetőségét. Időközben számos emlékiratot adtak át a kormánynak ez ügyben, aminek meg volt az a haszna, hogy a nyilvánosság is foglalkozott vele. Jelentékeny lökést adott az ügynek Sikes Károly Vilmos bankár, aki a takarékoság népszerűsítése érdekében nagy tevékenységet fejtett ki. 1859-ben nyújtotta át Gladstone akkori pénzügyminiszternek azt az emlékiratot, amelyben a postatakarékpénztár létesítését tervezi. — Az Angol magántakarékpénztárak akkori züllött állapota és a reformálásra irányuló akció sikertelensége kellő alkalom volt Gladstone számára, hogy az állam közvetlen igazgatása alatt álló takarékpénztár eszméjét megvalósítsa oly irányban és formában, amelyet ajánlott.

A javaslatot a postaigazgatás a gyakorlati életnek megfelelően átdolgozta és lord Stanley, akkori postaminiszter támogatása alapján Gladstone 1861 február havában az alsó házban benyújtotta a postatakarékpénztár szervezésére vonatkozó törvényjavaslatot. Mindkét ház elfogadta, a király szentesítette és az intézmény ugyanazon évi december 16-án megkezdte működését.

Az a fényes siker, amelyet az új intézmény aratott, nem maradt hatástalan a többi európai államra sem és a bevált intézménynek a kontinensre való átültetése lassankint megindult. — Az első állam, mely Anglia nyomdokaiba lépett, Belgium volt. Itt az 1848-iki nagy politikai viharok az addig főnállott takarékpénztárakat a tönk szélére juttatták és alapot szolgáltatottak állami takarékpénztári intézménnyel való kísérletekre, míg végre itt is bevonták a postát a takarékoság szolgálatába. A belga állami takarékpénztár 1870 január 1-én kezdte meg, mint postatakarékpénztár működését.

Időszertint sorrendben Olaszország a 3-ik állam, amely a postatakarékpénztárt meghonosította, mely ott 1876 január 1-én kezdte meg működését. A postatakarékpénztár létrejöttéig csak 278 magántakarékpénztár működött Olaszországban, ellenben 2000-nél több iottógyűjtőhely szolgált a játékszenvedélyt. Ez az utóbbi körülmény ösztönözte elsősorban Olaszországot arra, hogy Angol mintára szervezzen postatakarékpénztárt, mely ma már fényes eredményeket tüntet fel.

Franciaországban 1818-ban alakult az első magántakarékpénztár, azonban az akkori kormány részéről csak 1866-ban merült föl azon kívánság, hogy Franciaországban az angolhoz hasonló postatakarékpénztár létesíttessék. Az említett évet követő háborúk eltemették ugyan az eszmét, végre azonban 1881-ben jóváhagyást nyert az a törvény, amely a jelenleg is működő francia postatakarékpénztárnak vetette meg alapját.

Belgiumhoz hasonlóan Hollandia is nagy gazdasági válságokkal küzdött a múlt század közepe táján, aminek legfényesebb illusztrációja, hogy Hollandiában még 1880-ban is összesen csak 27 magántakarékpénztár működött. Az irányadó körök tehát, amelyek már régebben foglalkoztak postatakarékpénztár eszméjével, ezt 1881 végén valóra is váltották.

Ausztriában a postatakarékpénztár szervezése főurójának azt a körülményt kell tekinteni, hogy a lakosság takarékos részének nem állott módjában megtakarított filléreit takarékpénztárban elhelyezni, mert Ausztria 22 493 községe közül összesen 324 községben működött magántakarékpénztár. — Sok tárgyalás után, ahol a postaintézmény támasztott legtöbb nehézséget azzal, hogy hivatkozott egyes országárszeknek, mint Bukovinának, Dalmáciának távolságára s így a takarékpénztári forgalomnak rövid időn belül a központban való lebonyolítása nehézségeire,

1883 január 1-én az osztrák postatakarékpénztár mégis megkezdte a működését.

Németország ezidőszertint, — főleg politikai tagozottságára való tekintettel — postatakarékpénztárt nem létesített ugyan, sajátságos azonban, hogy annak a birodalomnak, amelynek képviselője annyira ellenáll a postatakarékpénztár meghonosításának, akaratán kívül mégis van postatakarékpénztára. Helgoland szigetének a birodalomhoz való csatolásával birtokába jutott a német birodalom az e szigeten már 1883-ban az akkori Angol anyaintézet mintájára készült postatakarékpénztárának.

Romániában 1880-ban, — Svédországban 1884-ben, — Oroszországban 1893-ban, — Finnországban pedig 1887-ben lépett életbe a postatakarékpénztár. Legújabbán meghonosított ez az intézmény Bulgáriában és Törökországban is. Ezek szerint tehát a pirenei félsziget államai (Spanyolország és Portugália) és Sveicz, a Balkánon Szerbia, Montenegró nélküli az európai államok közül a postatakarékpénztár intézményét.

A postatakarékpénztár intézménye azonban nemcsak az európai államokban vert szilárd gyökeret, hanem ma már kiterjedt a többi négy világrészre is.

Igy Ázsiában e téren is vezető állam Japán, ahol 1875 május 1-től működik a postatakarékpénztár.

Britt-Indiában 1882 április 1-én kezdte meg az intézmény működését, — Ceylon szigeten pedig 1885 május 1-én.

Az afrikai államok közt Cap-földön 1884 január 1-je óta működik a postatakarékpénztár. Azonkívül a francia és olasz postatakarékpénztárak fiókjai révén vannak még Afrikában is postatakarékpénztárak.

Amerikában eddig csak Canada államban látjuk a postatakarékpénztárt, ahol 1808 óta működik. A többi amerikai államokban csekély hajlandóság mutatkozik az eszme megvalósítása iránt.

Ausztráliában Viktoria államban 1865 óta, Uj Zeelandban 1867 óta működik postatakarékpénztár.

Az angol gyarmatállamokon kívül postatakarékpénztárt találunk még Tasmániában 1882 óta és Havay-szigeten 1886 óta.

*

Utójjára hagytam a magyar postatakarékpénztár keletkezésének történetét, hogy azután az intézet szervezetének és működésének főbb vonásait esetelvé, felolvasómat befejezzem.

A takarékoság előmozdítására szolgáló intézmények hiányos voltát hazánkban élénken tárja elő az az indoklás, mely a postatakarékpénztárról szóló törvényjavaslatot kísérte. — A törvény létrejöttéig megelőző időszakban, 1884-ben hazánkban 370 magántakarékpénztár volt. Átlag 756 négyszögkilométer területre esett egy-egy takarékpénztár. Ha pedig a takarékpénztárak számát a lélekszámmal vetjük össze, kiderül, hogy míg a Duna balpartján 28 000 lélekre jutott egy-egy takarékpénztár, addig az erdélyi részeken egy-egy ily intézet 87.000 lélekre esett. Nyilvánvaló, hogy a kis emberek a lakóhelyüktől távolos takarékpénztárakat foglalkozásuk, de főképp az ut költséges volta miatt fel nem kereshették. E hiányosság csakis a postahivataloknak a takarékgyűjtő szolgálatba való bekapcsolása révén volt megszüntethető.

Kormányköreink behatón tanulmányozták e kérdést, de az eszme csak akkor kezdett határozottan kibontakozni, midőn az Baross Gábor államtitkárnak és későbbi miniszternek érdeklődését felkeltette. — Előzetes tárgyalások után a törvényjavaslatot mindkét ház elfogadva, Ő Felsege azt 1885 május 11-én látta el szentesítésével s az intézmény 1886 február 1-én kezdte működését 700 postahivatal közvetítésével. A hálózat évről-évre fokozatosan kiterjedt úgy, hogy ma a Szent István koronája alá tartozó országokban, — tehát beleértve Horvátországot is — kevés híján 5.000 postahivatal látja el a közvetítő szolgálatot.

*

A m. kir. postatakarékpénztár élén miniszteri tanácsosi rangban egy igazgató áll, kit akadályoztatása esetén kifelé is az aligazgató helyettesít. Az intézet tisztviselői kara 700 ember s a beérkező és azonnali intézkedést igénylő ügydarabok száma naponként 20—60.000 közt változik. Ez a szám már magában jellemzi az intézet hatalmas s ugyszólván napról-napra növekedő arányait.

Maga az intézet saját palotájában működik, mely Lechner építész tervei szerint magyar stílusban középületeink legérdekesebbjei közé tartozik. Hatalmas termei akkorák, hogy egy-egyben 150—200 tisztviselő végzi fontos és lázas munkáját. A készpénz és értékpapírok hatalmas tűzmentes szekrényekben, külön páncélteremben vannak elhelyezve, amely terem ujnyi vastag acélburkolattal van borítva s az előtte felállított katonai őrség senkit sem bocsát a közelébe, aki nincs megfelelő s az igazgató által sajátkezűleg kiállított igazolvánnyal ellátva.

Közel 200.000.000 korona érték van itt felhalmozva s az üvegtetejű ki és befizetési csarnok kupolája alatt elhelyezett pénztárak előtt a nap folyamán százakra menő embertömeg vár sorsára. Naponta átlag 2.000.000 korona kerül itt kifizetésre s rendszerint ennél jóval nagyobb összeget szoktak ugyancsak naponként befizetni.

A postatakarékpénztár működése két főágra oszlik és pedig a takaréközletre és a csekküzletre. Utóbbi inkább kereskedelmi jellegű lévén, arról, mint felolvasásom keretében nem tartozórol — nem kívánok szólni. Csupán a takaréközlet főbb vonásait említem fel.

A postatakarékpénztár betevője korra és nemre való különbség nélkül bárki lehet, tehát irni nem tudók, kiskorúak, gondnokság alatt levők, ugyszintén jogi személyek. Bárki válthat betétkönyvecskét és pedig akár maga, akár 3-ik személyek részére. Az utóbbi esetben betevőnek azt tekinti az intézet, akinek a javára a könyvecske kiállított, míg aki helyette az első betétet teljesítette, befizetőnek nevezetik. A takaréközlet nem bemutatóra, hanem névre szól, birtoka tehát személyazonossághoz van kötve. Nem hiányoztak régebben felszólalások, melyek e formásokat kifogásolták, mint olyanokat, melyek az eljárást nehézkessé teszik s ez okból nem alkalmasak arra, hogy az intézményt a kis emberrel megkedveltessék. Ez tévedés.

Mert eltekintve attól, hogy csaknem az összes külföldi postatakarékpénztárak betétkönyvecskéi is a személyazonosság elvén alapulnak, ennek alkalmazását már az a szempont is indokolja, hogy a törvény bizonyos kivételes kedvezményekkel ruházván fel a betevőt, arról is kellett gondoskodni, hogy ezen kedvezményekkel visszaélni ne lehessen. E mellett a betét biztonságát is nagyon emeli, ha a visszafizetés nem egyszerűen a betétkönyvecske bemutatójának, hanem csak a jogos tulajdonosnak eszközöltetik. A visszafizetésnek kétféle alakját ismeri a postatakarékpénztár, ugymint a rövid uton való és a felmondás alapján alapuló visszafizetést. Mindkét esetben joga van a betevőnek, hogy betétjének felvételére harmadik személyt hatalmazzon föl.

Rövid uton, tehát azonnal visszafizettetik a betét az intézet központi pénztáránál korlátlan összegben, 50 korona erejéig pedig a betétkönyvecskét kiállító postahivatalnál. Felmondás útján való visszafizetések azok, amelyeknek alapján bármely más postahivatalnál történhetik visszafizetés. Utóbbi esetben a visszafizetés bizonyos határidőkhöz van kötve, amelyeket betétkönyvecskéjének tudnivalói közt mindenki megtalálhat.

A betéteket ez idő szerint 3 százalékkal kamatoztatja az intézet, a zárt betétekért azonban, amelyekről azonnal szólni fogok, 3/6 százalékot fizet az intézet.

2 koronán alóli betéteket az intézet elfogad ugyan, de nem kamatoztat. Kis összegek összegyűjtésére az ugynevezett takaréklapok szolgálnak, amelyekre 1 koronáig 10 filléres bélyegeket lehet ragasztani s ha már eléretett az 1 korona, ezt a postahivatal betétül már elfogadja. A betétek sem időre, sem összegre, sem az elhelyezés helyére nézve korlátozás alá nem esnek, ellenben a kamatoztatás határai meg vannak szabva. Az egyéni személyek betétjei ugyanis csak 4000 koronáig bezárólag kamatoznak, a jogi személyeké pedig 8000 koronáig; ezen felüli betétekért azonban az intézet már nem fizet kamatot, hanem amennyiben a betét ezen magasságot elérte, az intézet hivatalból figyelmezteti betevőit ezen körülményre azzal, hogy amennyiben a hozzája intézett felszólításra 30 napon belül a nem kamatozó összeggel nem rendelkezik, részére hivatalból 4 százalékos m. koronajáradékat szerz be. Természetes, hogy az így beszerzett értékpapír kamata a betevőt illetik és az kívánságához képest vagy tőkésítettik, vagy neki elküldetik.

Ezen hivatalból eszközölt értékpapír vásárláson felül foglalkozik az intézet — felei megkeresése alapján — ezek részére rendszeres ér-

tékpapir, jelesül első helyen állampapírok (koronajáradék) vásárlásával és eladásával is. Ezzel kétféle célt igyekeznek elérni: először, hogy felelnek jobb kamatozást biztosítsanak, másodsor, hogy a hazai hitelpapíroknak itthon való elhelyezését minél tágabb körűvé tegye. Magasabb kamatozás a koronajáradék után azért érhető el, mert a járadék rendszerint a névértéken alól kerül eladásra, holott a kamat a névérték után jár. Például: a 100 koronás járadék tőzsdéi árfolyama 92—98 korona közt ingadozik, tehát valaki 92 korona befektetéssel is 100 korona után élvezi a 4 százalékos kamatot, ami már jóval meghaladja a 4 százalékos kamatoztatást.

Az állami papírok itthon való elhelyezése pedig azon előnnyel jár, hogy a kamat is itthon marad, pénzünk nem folyik ki külföldre, tehát e kérdéshez igen fontos nemzetgazdasági érdek is fűződik.

Mindkét cél fontosabb elérése érdekében hozta be az intézet a folyó év kezdetével az ugynevezett részjáradék vásárlást. E kizárólag magyar eredetű és egyedül álló berendezéssel lehetővé van téve, hogy a magyar postatakarékpénztár ama betevői, kiknek csekélyebb összegű betétje, a forgalomba levő járadék teljes címleteinek beszerzésére nem elegendő, a címletet részvásárlás útján megszerezhessek, vagy annak részirtokosává váljanak. Ez alapon ezidő szeptemberig magyar koronajáradék vásárolható 25, 50 és 75 koronás részletekben, amely részletek kiegészítése nem kötelező s a fél a névérték szerinti kamatozás egy negyed, fél, vagy háromnegyed részében részesül.

Az értékpapir vásárlás és eladás mindig az illető napi tőzsdéi árfolyam szerint díjtalanul történik s a teljes címleteket a fél kívánságához képest az intézet vagy teljes szavatosság mellett saját őrizetében tartja, vagy a félnek elküldi. Előbbi esetben a félnek járadéknyevcskét küld. Az értékpapírok szelvényeit is az intézet váltja be s erről a felet értesíti s a fél rendelkezésének megfelelően az esedékes összeget vagy tőkésítik, vagy postán elküldik.

*

További rendkívüli fontos üzletága a takaréközpénztárnak a múlt év nyarán behozott zárt betétkönyv rendszere.

A zárt betétkönyvcske váltásával elsősorban nemcsak az a nagy előny jár, hogy az ilyen összegek magasabb (3-6 százalékos) kamatozásban részesülnek, hanem az egyuttal biztosítás jellegű, amennyiben a betevő akár önmaga, akár gyermekei, felesége, testvérei, vagy egyéb hozzátartozói, akár pedig bármely 3-ik személy részére betéteket helyezhet el kamatozás céljából azzal a szándékkal, hogy a zárt betétkönyvcskére elhelyezett pénzüsszeg csakis bizonyos esemény bekövetkezése alkalmával, vagy bizonyos idő elteltével, vagy ha a betét már bizonyos nagyságú összeget ért el, fizetessék vissza a betétkönyv tulajdonosának. Evvel ugyanis a betevő biztosítja önmagát, a befizető pedig azt, aki részére a zárt betétkönyvcskét váltotta, hogy azt a cél, amelynek kedvéért takarékoskodik, el is éri. Így tehát a zárt betétkönyvcske tulajdonképpen további betétek elhelyezésére nem kötelező díjmentes biztosítás, amennyiben még az esetben is, hogyha egy bizonyos összeg elérése tüzetten ki célul, ha ez nem is volna kikérkíthető, 25 év után az addig befizetett pénz a befizetőnek, vagy jogutódainak kiadatik.

A kiknek már van betétkönyvcskéjük, vagy mint befizetők már váltottak más részére betétkönyvcskét, azok ezt a már meglevő betétkönyvcskét is zárttá nyilváníthatják, még pedig tetszésük szerint akár az egész betétet, akár annak egy részét.

A kikérhető feltételek a következők:

1. Nagykorúság esetére, 2. férjhezmenetel esetére, 3. katonai szolgálat esetére, 4. zárttá nyilvánítás meghatározott időtartamra, 5. meghatározott összeg erejéig.

A feltételek megválasztásánál a következőkre kell ügyelni: az egyéni betevő, tehát magán személy a felsorolt feltételek közül csak egyet választhat, két vagy több feltétel nem köthető ki. A legrövidebb lekötési időtartam 3 év.

Jogi személy, mint betevő csak a 4. és 5. számú feltételeket választhatja saját részére, ha pedig mint befizető természeti személy részére vált könyvcskét, az összes zárttá nyilvánítási feltételeket alkalmazhatja.

Habár rendszerint a zárttá nyilvánítási nyilatkozatnak elfogadása után a betét többé már fel nem mondható, mindamellett, ha a betevő

készséget kizáróan bebizonyítani képes, hogy a választott feltétel nem teljesedhetik be, a postatakarékpénztár a betét összeget a feltétel teljesülése előtt is kiadhatja.

*

Mindezen üzletágak azonban még nem merítik ki a m. kir. postatakarékpénztár működési körét. Az intézet ugyanis rajta volt, hogy a hazától távol élő honfitársaink is állandó összeköttetésben maradjanak a magyar hazával, mely célból első sorban a megszállott tartományokra vette tekintetét.

A megszállott tartományokban nagy számban élnek tisztviselők és családjaik, katonai alkalmazottak, csendőrök stb, akik takarékoskodni képesek és hajlandók. A postatakarékpénztár ezen felek részére külön szolgálatot rendezett be olyképen, hogy a beküldött pénzérték ellenében betétkönyvcskét állít ki, a felmondott összeget pedig a betétkönyvcske beküldése ellenében kiutalványozza. Hogy ezen forgalom, mely idők folyamán örvendetes arányokat öltött, a felekre nézve minél előnyösebben legyen lebonyolítható, az intézet kezdeményezésére a közös hadügyminiszter 1889 október havában rendeleteileg intézkedett, hogy a m. kir. postatakarékpénztár, illetőleg közvetítő hivatalai s a megszállott tartományok területén lakó betevők közt váltott pénzküldemények és levelezések portómentesen kezeltesse.

A kivándorlás méreteinek az utolsó évtizedben mutatkozó jelentékeny megnövekedése főleg Északamerika irányában, nagy pénzforgalmat is vont maga után, nevezetesen az Egyesült Államokból sok millió korona (pl. 1907-ben mintegy 14,000,000 korona) küldetik haza az anyaországba. Amint kifejlődtek az ebbeli forgalom első méretei, a postatakarékpénztár gondoskodott arról, hogy eme pénzek lehetőleg az intézethez tereltesse. Az igazgatóság közvetlen összeköttetésbe lépett az amerikai pénzek közvetítésével foglalkozó bankárokkal és ebbeli fáradozásainak meg is volt a kellő sikere, mert a postatakarékpénztár életbe léptetvén oly intézkedéseket, a melyek betétkönyvcskének váltását közvetlenül az Amerikában lakók részére is lehetővé teszi, e részben szintén rendszeres forgalmat hozott létre s már is sok ezerre menő honfitársunk van, aki Amerikában szerzett megtakarításait a postatakarékpénztárnál váltott könyvcskére helyezi el, sőt az intézetet magyar állampapírok vásárlására is felhasználja.

Áthatva a postatakarékpénztár takaréközpénztárnak szociálpolitikai fontosságától, az igazgatóság amellett, hogy a munkásoktól, valamint az ifjúság megnyerésére törekszik, más irányban is kereste azt a kört, amelyen belül a takarékoság fejlesztése és jótékony hatásának érvényesítése hálás feladatnak mutatkozott. Így jutott arra a gondolatra, hogy az intézmény igénybevétele lehetővé tegye azon egyénekre is, akik szabadságuktól a törvény erejénél fogva megfosztva. Intézkedéseinknek köszönhető, hogy a szabadságuktól megfosztott egyének hatóságilag kezelendő pénzei 1895 óta a postatakarékpénztárnál helyeztetnek el gyümölcsözőleg. Ily egyénekre nézve a betétkönyvcské váltása, a betétek elhelyezése és kifizetése a fogaázfelügyelő közreműködésével történik. Kiszabadulásuk után az illetők természetesen betétkönyvcskéik birtokába jutnak és teljes rendelkezési joguk feleled.

A postatakarékpénztár igazgatóságának abbéli törekvése, hogy tőkegyűjtési tevékenységét minél tágabba terjessze, vezetett a hajópostatakarékpénztárak intézményének a maga szervezetébe való beillesztésére. 1899-ben a hadügyminiszteriummal egyetértőleg a postatakarékpénztár a közvetítő szolgálatot kiterjesztette a cs. és kir. haditengerészet hajóira olyképen, hogy a hadihajón tartózkodók megtakarításait magán a hajón gyümölcsözőleg elhelyezhetik és az ott váltott betétkönyvcskékre visszafizetéseket is felvehetnek. E részben tehát a legtávolabbi utazó is megtartja összeköttetését szülőhazájával.

*

Azt hiszem a felhozottakkal sikerült igen tisztelt hallgatóság előtt legalább megközelítőleg képet nyújtanom azon hatalmas arányokról, amelyeket a m. kir. postatakarékpénztár intézménye feltüntet. Befejezésül még néhány számadatot kívánok felemlíteni, amely mindennél fényesebben beszél.

Azt a vonzóerőt, melyet e postatakarékpénztár a betevőkre gyakorol, az intézet által a felek részére kiállított betétkönyvcskének

száma illusztrálja legjobban. Fennállása óta az intézet közel 3,000,000 betétkönyvcskét állított ki, melyek közül mai napig tényleg 982,000 van forgalomban. A betétkönyvcskéik száma azonos lévén a betevők számával, mondható, hogy a magyar postatakarékpénztár a betevők számát tekintve első intézete az országnak. Mindinkább való elterjedésére vall az a körülmény, hogy míg az első évben minden ezer lakos közül átlag 5 személy volt az intézet betevője, addig ma már minden ezer lakosra 32 személy esik betevő gyanánt.

De nem kevésbé ékesszólóan bizonyít az intézet nagy társadalompolitikai missiója mellett a betevőknek hivatáskör szerinti megosztása. Így: az 1908-ik évben belépett betevők foglalkozását tekintve a kézműipar csoportja a legerősebb, 19.32 százalékos, a többiek részesedése a következő: tanuló és gyermek 14.24 százalékos, házi cseléd 9.78 százalékos, tisztviselő és katona 7.78 százalékos, mezőgazdaságot űző 6.93 százalékos, kereskedelmet űző 9.72 százalékos, napszámos 4.64 százalékos, szerezmenyiből élő 15.07 százalékos, értelmiség 3.48 százalékos, jogi személy 1.37 százalékos, mely adatok bizonyára igazolják, hogy a postatakarékpénztár néptakarékpénztári hivatásának fényesen megfelelni igyekezik.

Ami magát a tőkegyűjtés folyamatát illeti, elég lesz arra utalnunk, hogy maig, mint tiszta megtakarított összeg 92,500,000 korona jelentkezik a takaréközpénztárnál. Ezzel az álladékkal intézetünk a takarékbetéteket gyűjtő hazai pénzüzetek sorában a legelső helyre került. S itt különös figyelmet érdemel az, hogy a postatakarékpénztár kizárólag az apróbb összegek gyűjtésére vállalkozik, minélfogva a fenti betétállomány aránylag csekély összegek összerakásának eredménye.

Jellemző az intézetnél megfordult tőkék minőségére nézve az a kimutatás, mely a betéteket az összegek nagysága szerint részletezi. Így látjuk az 1908. évi adatokból, hogy a 10 koronáig terjedő betétek az összes betéteknek 41 százalékat, 10—20-ig terjedők 17 százalékat, a 20—40 koronáig terjedő betétek pedig 13 százalékat tettek, vagyis tulnyomóan a kis—40 koronáig terjedő — betétek 71 százalékat képezik az egész forgalomnak.

Mindazonáltal számtalan apró tőke egyesítve rengeteg összeget eredményezhet. Ha figyelembe vesszük azon tőkét, melyeket a postatakarékpénztár aránylag rövid fennállása óta magához vonzott, valóban imponáló összeget kapunk, mert a 600,000,000 koronát meghaladó összegre rug azon takarékképek értéke, melyek 1886 óta a postatakarékpénztárnál találtak elhelyezést.

Az intézet fokozódó vonzerejére vall az évi betétek összegének állandó növekedése. Az első évben 1886-ban a betétek összege 5.3 millió korona volt, 1891-ben 14.8 millió, 1896-ban 20.8 millió, 1901-ben 32 millió, 1906-ban 63.6 millió és 1908-ban 67 millió. Az utóbbi évben betett összegek tehát több mint 12-szeresét teszik az első év ebbeli forgalmának. 1886 óta pedig kerek szám 669 millió korona lett intézetünknek be- és 577 millió korona kifizetve, vagyis a takarékközpénztár ezen idő óta 1241 millió koronát.

Nem kevésbé jellemzi az intézet fokozott igénybevételeit a betéti tételek számának alakulása. A betétek száma volt az első évben 472,000, 1896-ban már 675,000, 1906-ban 1,211,000 kor. Az intézetnél kezdettől fogva előfordult betéti tételek száma meghaladja a 17 milliót.

Ezenkívül nem hagyható felemlítés nélkül, hogy a tőkekövetelésen kívül a postatakarékpénztár eddig körülbelül 16 millió koronát irt tőkésített kamattal a betevők javára.

Végül néhány szóval megemlékezni kívánok az intézet pénzügyi eredményéről. A keletkezés első öt évében kölcsönökből élt az intézet, amennyiben ezen idő alatt 600,000 koronát használt fel. 1891-ben megkezdte az adósság törlesztését és 1894-ben azt már be is fejezte. Azóta 6 millió koronányi alaptőkét is gyűjtött és 1903 óta az intézet, mely tisztán saját erejéből tartja fenn magát, immár az állam jövedelmi forrását képezi.

Az első 5 éven tehát az intézet még deficiállal dolgozott, amennyiben a kiadások a bevételeket túlhaladták. Az első 1886-ik évben bevétel 82,000 koronát, kiadás 283,000 koronát tettek ki, 1891-ben pedig már 90,000 korona fölösleg mutatkozott. 1892-ben a bevételek túlhaladták az 1 milliót, 1908-ban pedig már a 7 milliót. Párhuzamban nőttek természetesen a

kiadások is, 1892-ben 955 000 korona, 1908-ban 5 millió korona, de az intézet tiszta fölöslege egyre erősödött s ma már az évi fölösleg, mely az állampénztárba szállítatik, meghaladja a 2 millió koronát.

Az az összeg pedig, melyet az intézet az 1908-ik év folyamán forgatott — beleértve a csekk-üzletet is — 7 ezermillió, vagyis hét milliárd korona.

VÁRMEGYE.

Közigazgatási bizottsági ülés. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én tartja szokott havi ülését, Apponyi Géza gróf főispán vbtt. elnökletével.

Patika jogok. A m. kir. belügyminiszter döntése a napokban érkezett le a Tolnavármegye területén felállítani tervezett gyógyszerárakra vonatkozólag. A miniszter jóváhagyta a vármegyei közgyűlés határozatát. Így Decsre engedélyezte a gyógyszerárt, Lengyelre is a fiókgyógyszertárt, ugyanabban, hogy nem Bonyhádra tartozik, de Főhár Andor teveli gyógyszerész felügyelete alatt áll majd. Nem engedélyezte azonban a gyógyszerárt Ujdombóváron, Dunaszentgyörgyön, valamint Tolnában sem, vagyis a minap nekünk Tolnáról beküldött hír — nem bizonyított valószínűség — a ma nem is oly ritkaság számba menő misztifikációnak lettünk áldozatai.

VÁROSI ÉLET.

Varosi közgyűlések. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete november hó 27-én és 30-án dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnöklése alatt rendkívüli közgyűléseket tartott. A 27-iki közgyűlésen a következő határozatokat hozták. 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Kramolin Gyula és Dorogi István képviselőtestületi tagok kérték fel. 2. A választás alá nem eső képviselők névjegyzékének kiigazítása tárgyában eljárás küldöttség jelentésének tárgyalására hivatott közgyűlést november 30-ára tűzték ki. 3. Perczel Mór Bonyhádon felállítandó szobrára 50 koronát szavaztak meg. A gyűlés végén Szabó Géza képviselőtestületi tag interpellálta meg a polgármestert amiatt, hogy a r. k. olvasókör múlt vasárnapi műkedvelői előadása után a tagok részére rendezett mulatságon csendőrnél jelent meg s ott a mulatság tartására szóló engedélyt kérte. Molnár Lajos rendőrkapitány felszólalása után a polgármester kijelentette, hogy az ügyet meg fogja vizsgálni és arról jelentést tesz. — A 30-iki közgyűlésen a jegyzőkönyv hitelesítésére Tomcsányi Lajos és Prantner Antal kérték fel. 1. A virilisták névjegyzékét lapunk múlt számában közöltük szerint megállapították. 2. Liebhauser György gyepmesternek az általa fizetendő 200 korona házber alól való felmentés iránti kérvényét elutasították. 3. Buzás János Schmidt és Kron Salamon tévesen, illetve kétszeresen előirt községi adóját leírták. 4. Tomcsányi Lajos kérdést intéz a polgármesterhez az iránt, hogy az adók nyugtázása két tisztviselő által történik-e? Mire a polgármester kijelenti, hogy az adókat a szabályok szerint a pénztáros és ellenőr köteles nyugtázni. 5. Dr. Szentkirályi Mihály polgármesternek Szabó Gézának a múlt gyűlésen előterjesztett interpellációjára adott választát, mely szerint, minthogy folyamatban levő kihágási ügyről van szó s tehát annak végső fokán való elintézése bevárando, a képviselőtestület Szabó Géza, Szuliman György, Sipos Márton, Molnár Lajos és dr. Leopold Kornél hozzászólása után tudomásul vette. 6. Szuliman Györgynek a kórház előtti járda és dr. Kramolin Gyulának a hiányzó járdák kiépítése ügyében előterjesztett interpellációjára adott polgármesteri válaszokat tudomásul vették.

HIREK.

Személyi hírek. Simontsits Elemér alispán családi ügyben pár napra Budapestre utazott. Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató, ki Budapesten gyógykezelte magát — teljes egészséggel hazatért s átvette a hivatal vezetését.

Pénzügyi kinevezés. A pénzügyminiszter Jakab László szekszárdi kir. pénzügyigazgatói,

titkárt jelenlegi állomás helyén pénzügyi titkárrá nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Varga Sándor szekszárdi főgimnáziumi tanárt a budapesti 5 kerületi állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Döry Pál főispán felmentése. A hivatalos lap vasárnapi száma a következő királyi kéziratot közli: „Magyar belügyminiszterem előterjesztésére, Döry Pált, Békés vármegye főispánját, ezen állításától saját kérelmére felmentem. Kelt Bécsben, 1909. évi november 25-én. Ferencz József s. k. Gróf Andrássy Gyula s. k.”

A legényegylet új elnöke. Zichy Gyula gróf, püspök a szekszárdi kath. legényegylet elnökévé, ezen tisztség alól dr. Fent Ferenc apát plébános egyidejűleg való felmentése mellett, Kun Lajos szekszárd-belvárosi káplánt nevezte ki.

Alapszabály jóváhagyás. A belügyminiszter a bátaszéki „Dublér“-egylet alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Lemondás. Mess József bonyhádi takarékpénztári tisztviselő lemondott állásáról és belépett Brogli Béla mázai téglagyáros és gőzmalom tulajdonos üzetébe.

Pénztárvizsgálat. Tékus Vilmos p. ü. tanácsos, a számvevőség közbenjöttével e héten megvizsgálta a szekszárdi kir. adóhivatalt, hoi mindent rendben talált.

Nyilvánossági jog. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a bonyhádi ág. hitv. ev. főgimnázium V—VIII. osztályainak a nyilvánossági jogot és az érettségi vizsgálatok tartásának jogát is véglegesen megadta.

Új tápintézet. A tolna-baranya-somogyi ág. ev. egyházmegye Horváth Sándor paksi főesperes és Szeniczey Géza földbirtokos, világi felügyelő együttes elnöklésével tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a bonyhádi főgimnázium mellé modern, új tápintézetet épít.

Esküdtbírói elnökök. A pécsi ítélőtábla elnöke a szekszárdi törvényszéknél szervezett esküdtbírói elnökévé Hazslinszky Géza törvényszéki elnököt, helyettesévé pedig Ágoston István ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki bírót jelölt ki.

Dr. Mádi Kovács János a paksi, választókerület országgyűlési képviselője, november hó 29. és 30. napjain Dunaföldváron tartózkodott, ahol pártjának vezető embereivel népes értekezletet tartott a f. hó 8-iki beszámolója ügyében. A Dunaföldváron megtartandó f. hó 8-iki beszámolója, melyre több függetlenségi és 48-as párti képviselő is lejön, egyike lesz a legsikerültebb beszámolóknak, mert a földváriak csakhamar kivétel nélkül Juth táborával az önálló bank mellé álltak. A beszámolóra érkező képviselőket a vasuti állomáson díszes fogadtatásban részesítik. A beszámoló előtti napon az Egyenlőségi körben társasvacsora lesz, melyen a társadalom minden osztálya nagy számban lesz képviselve. Hir szerint Böleske és Madocsa községek is népes küldöttségükkel résztvesznek a beszámolón. Ugyanezen nap Pakson is beszámolót tart. A beszámolóra több országgyűlési képviselő rándul le Pakstra. A beszámoló után társas vacsora lesz a képviselők tiszteletére. Eddig a kerület többi községeiben már megvolt a beszámoló.

Lelkészjelölés. A majosi ev. egyházközség a megüresedett lelkesi állásra Marhauser Imre kir. tanácsos, nyug. gimnáziumi tanár és Schöll Lajos hidasi lelkes elnöklése alatt, egyhangulag Szücs Imre eddigi segédlelkészét jelölte.

Főkönyvelő. A „Ceglédi Népbank Részvénytársaság“ igazgatósága ifj. Haffner Lajost, Haffner Lajos bonyhádi iparos fiát, főkönyvelővé választotta.

Helyreigazítás. Lapunk múlt heti számában felsoroltuk a Kossuth mauzoleum felavatásán résztvevő képviselők neveit. Közlésünk azonban hiányos volt, mert a felsoroltakon kívül Szabó Károly és Mádi Kovács János képviselők is résztvettek a gyászneműségeken.

Gyógyszertári jog adományozás. A belügyminiszter a Decs községben felállítani engedélyezett gyógyszerárta a jogosítványt Hóbor Kálmánnak adományozta.

Műszaki előadás. Örfly Jenő budapesti gépészmérnök, Örfly Lajos szekszárdi takarékpénztári elnökigazgató jeles képzettségű fia, a székesfővárosi villamos vasut új áramfejlesztő telepéről, a Magyar Mérnök- és Építészegyletben a múlt héten nagy érdeklődéssel fogadott előadást

tartott. A nagy számban jelen volt szakferfiak figyelemmel hallgatták a jeles és tanulságos előadást s az ifju mérnököt meleg ovációban részesítették.

A szekszárdi ref. hívek új lelkesze. A szekszárdi református hívek a múlt vasárnap töltötték be a Borsák Endre elhunytával megürült lelkesi állást, még pedig meghívás útján. A templom szorongásig megtelt választó és érdeklődő közönséggel. A választást, mely a reggeli istentisztelet végeztével vette kezdetét, egyházi részről Dömök Péter kiérdemült esperes, világi részről pedig Hagymássy Károly tanácsbíró vezette. Dömök Péter kiérdemült esperes mindenekelőtt konstatálta, hogy a meghívás a törvényes kellékeknek teljesen megfelel s mivel a meghívandónak kijelölt Göde Lajos képesítése nem kifogásolható s ez állásra való jogosultsága el nem vitatható, feltette a kérdést, akarják-e a hívek Göde Lajost szekszárdi lelkesnek. Göde óriási többsége már ekkor kiűnt, de mivel Tildi János és egy néhány társa szavazást kért, az elnökség ezt elrendelte, még pedig a törvény értelmében titkosan, szavazólapokkal. A szavazatokat a mindkét részről kijelölt bizalmiférfiak ellenőrzése mellett Hagymássy Károly világi tanácsbíró szedte be. Összesen 292 szavazatot adtak be, amelyből 234 Göde Lajosra esett, míg 58 szavazat arra esett, hogy a lelkesi állás nyílt pályázat útján töltesse be. A kisebbségben maradt hívek ugyanis azt vallják, hogy az ő akciójuk egyáltalán nem az új lelkes személye ellen irányult. Göde Lajos tehát óriási, vagyis nemcsak általános, de abszolút szótöbbséggel is Szekszárd ref. lelkeszévé választott. Benne a hívek nemcsak kiváló képzettségű, szép tudású, de nagyszorgalmu, mozgékony s társadalmilag is kedvelt, minden tekintetben modern lelképáztort nyertek. Isten hozza mihamarabb körünkbe, árván maradt s mégis széthuzó nyájának mielőbbi egyesítésére!

Eljegyzések. Dr. Bakóczy János orvos eljegyezte Kopacsek Aurél nyug. bái főjegyző, bírósági végrehajtó leányát, Ilonkát Hajduböszörményben.

Guth Béla, Pécs városi árvaszéki ülnök, eljegyezte özv. Kühnel Mártonné leányát, Ilonkát, Kárászról.

Balassa Pál budapesti magánhivatalnok, eljegyezte Halász Rózsikát Dunaföldvárról.

Lavitcz József bátaszéki kereskedő, eljegyezte Halász Margitot Dunaföldvárról.

Nepp Gyula szekszárdi iparos, eljegyezte Blasics J. borjádi iparos leányát, Rózsikát.

Dohány beváltás. A faddi m. kir. dohánybeváltó hivatalnál a dohány beváltása folyó hó 9-től február hó 4-ig történik.

Jótevény hagyomány. Dr. Stern Adolf bonyhádi születésű, volt bécsi lakos, Bécsben f. évi október 17-én elhalt. A végrendeletében 5000 koronát hagyott a bonyhádi szegényeknek és jótevény egyesületeknek, vallás tekintet nélkül.

Nem engedélyeznek pótvásárt. A kereskedelmi miniszter Bátaszék községnek december 13-ára, Szekszárd városnak december 20—21-ére kért pótvásárok megtartását nem engedélyezte.

Lelkes meghívás. A tolnai ref. egyházmegyéhez tartozó Várkony egyházközség Sebertyén Sándor ottani adminisztrátort hívta meg rendes lelkesül. A meghívás a hívek nagy dicséretére, egyhangú volt.

Iskolalátogatás. Váradi Károly a székesfejérvári tankerület főigazgatója, a múlt héten a pécsi állami főreáliskolát s a kath. főgimnáziumot látogatta meg.

Névváltoztatás. A belügyminiszter Kohn Arnold högyészti illetőségű budapesti lakos családi nevének „Komját“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Felolvasó estély. A szekszárdi rk. társaság f. hó 8-án tartja az idei második felolvasó estélyét a következő műsorral. 1. „Egek magas jelöltje.“ Eneklők: Szilágyi Juliska és Max Jolánka. 2. IV. Béla álma. Szavalja: Bérdi Mariska. 3. Szent Imre sirja. Szavalja: Föglein József. 4. „Magyarok Nagyasszonya“. Előadja az énekkar. 5. „Magyarok Nagyasszonya“. Daljáték 1 felvonásban. Irta: Szepessy László. Előadják a kör kis műkedvelői. 6. Mária énekek. Előadja az énekkar.

Házasság. Gerő Gábor vasárnap tartotta esküvőjét Bonyhádon Goldfinger Margittal.

Analfabéták oktatása. Analfabétákat Pápai Géza mőzsi rk. tanító is oktat, számszerint 6-tot.

— **Halálozás.** Bonyhádról írják, hogy ott özvegy bonyhádi Perczel Miklósné szül. Fischler Erzsébet e hó 29-én, életének 89-ik évében végelgyengülés folytán elhunyt. Hült tetemét nagy részvét mellett helyezték el örök nyugalomra. Elhunytát leánya, bonyhádi Perczel Leóna s kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Borkóstoló.** A szekszárdi ref. olvasókör a szokásos borkóstolót az egyleti helyiségben f. hó 11-én tartja meg. Bejelentett vendégeket szívesen látnak.

— **A katolikus sajtóért.** Zichy Gyula gróf püspök által a pécsi egyházmegye területén megtartani rendelt sajtóvásárnap a katolikus sajtónak 5000 K. meghaladó összeget eredményezett.

— **Baj egy ártézi kut furásnál.** A bátaszéki vasúti állomásnál épülő ártézi kut furását a vállalkozó sikeresen befejezte, amikor egy váratlan körülmény jött közbe, amely lényeges bajokat okozott. Ugyanis a falon kívül is feltört a víz, melyet a foganatba vett nagyobb szabású munkával sem sikerült eddig eltűnni.

— **Népies előadások.** A tolnanémedi ág. ev. iskolában a téli időszakban a lelkészek, jegyzők és tanítók népies előadást tartanak a népnek. A november 28-án tartott előadáson 90-en jelentek meg.

— **Haza jött meghalni.** Rigler Gyula bátaszéki kovács, évekkal ezelőtt Romániába vándorolt ki s ott kis vagyont is szerzett. Rigler mult szerdán hazatért Bátaszékre, hogy itt levő ingatlanait értékesítse. Pénteken reggel Rigler soká nem kelt fel s egyedül otthon levő menyé hívására sem felelt, mire ez rosszat sejtve, áthívta a szomszédokat, akikkel bementek a szobába, ahol Riglert az ágyon keresztbe dőlve találták. Az orvosrendőri vizsgálat szerint szívszélhűdés ölte meg.

— **Egy fővárosi cég jubileuma.** Kertész Pál férfi és női divatáru üzlete Budapest, Rákóczi ut 40 sz. alatt, mely egyik látványossága a fővárosnak, most jubilál, amennyiben 15 esztendeje annak, hogy üzletét alapította. Ez alkalomból pazar kiállítás katalógust adott ki, melyet mindenkinek ingyen küld, ki eziránt egy levelező-lapon hozzá fordul.

— **Kiházasítási alapítvány.** Dr. Eiber Antal volt pesti orvos, szegénysorsu, teljesen árva leányok részére 6000 K. kiházasítási alapítványt tett, melynek 1908 és 1909 évi kamatjövendelmét 240—240 koronát a belügyminisztérium a f. év végén oly szegénysorsu és jóerkölcsű magyar honos árvaleányoknak fogja adományozni, kik az 1909. évben ugyancsak szegénysorsu, jó erkölcsű magyar állampolgárral házasságra léptek. A kérvények, melyek legkésőbb f. évi december hó 31-ig nyújthatók be közvetlenül a belügyminisztériumhoz, a következő okmányokkal szerelendők fel: a folyamodó nő árva voltát igazoló bizonyítvánnyal mindkét házasságra lépett fel vagyontalansági és erkölcsi bizonyítványával, végül a házassági anyakönyvi kivonattal. A kérvényt, melyben kifejezést kell adni annak is, hogy a pályázó mily közpénztárnál óhajtja a segélydíjat felvenni, magyar nyelven kell írni s az esetleg nem magyar nyelvű mellékletek hitelesített magyar fordítását is csatolni kell.

— **Elriasztott betörő.** Kedden éjjel betörést kíséreltek meg a szekszárdi nagytőzsde ellen. Az ismeretlen tettesek a kaszinó udvarából a fal felbontása után akartak bejutni helyiségbe, de alig, hogy munkához fogtak elriasztották őket. Mi ez, minden héten egy betörés a Kaszinó-bazárban?

— **Felolvasó estélyek.** A szekszárdi róm. kath. olvasókör az elmúlt vasárnap tartotta ez évi adventi első felolvasó estélyét, a melyen a kör tagjai nagy számmal jelentek meg. A felolvasást Szabó Géza főgymn. hittanár, a hath. kör ügyvezető elnöke tartotta az ósvallásról, Szép, tanulmányos előadását zajos tetszéssel fogadták. Még Kovács Annuska szavalta el a „Czinka Panna“ c. költeményt. Sok jó szavaltat hallottunk már tőle, dicsérni fölösleges. A szekszárdi rk. társaskörben a 28-án tartott felolvasóestélyen Hermann Frigyes szőlőbirtokos tartott lelkes felolvasást a hazaszeregettről. Az énekkar éneke és Tóthsimon Erzsike, Hauszknacht János, Tóth Terike, Czank Juliska ügyes szavaltata, valamint Mozolán Terike monologja egészítették ki a sikerült műsort. Ugyancsak mult vasárnap tartotta a szekszárdi kath. legényegylet első felolvasó estélyét, melyen Horváth Ignác tanító tartott felolvasást a kath. sajtóról és Járó Károly és Vendl Károly szavaltak, tetszést aratva.

— **Az összeszólalkozás vége.** K. Hagyó István alsónyéki napszámos, vasárnap este a Harka

féle korcsmában összeszólalkozott Gerezdsi Mihály alsónyéki gazda Varga József nevű cselédjével. Mikor azután Varga haza indult, Hagyó utána ment s az utcán szó nélkül rálőtt Vargára. A lövés Vargát ágyékában találta s oly súlyos sebet ejtett, hogy a sérültet dr. Boszkovitz Mór bátaszéki orvos intézkedésére beszállították a szekszárdi kórházba. Hagyót a csendőrség feljelentette az ügyészségnél.

— **Percel Mór szobra.** Az elmúlt héten a Percel szoborra adakoztak: Niertit Béla 3 kor., Forster Gyula erdőtanácsos Beregszász —50., Bonyhádi filléregylet 10.—, Kovátsay Pista Ujvidék 5.—, Bak Imre őrmester gyűjtése Marosvásárhely 12.36.—, Brógl József Maza gyűjtése 17.40.—, Bárány Feilitsch Arthur 20.—, Zenta város 10 korona Összesen: 78.26 kor., hozzáadva az eddig már 4279 kor. 57 fill. a gyűjtés összesen 4357 kor. 83 fillért tesz ki.

— **Egy csinosan butorozott utcai szoba kiadó.** — **Megtudható a kiadói hivatásban.**

— **A Szent György-céh megalakulása.** A Magyar Amatőrök és Gyűjtők Egyesülete, amelyet az alapítók a legrégebb magyar szobrászati emlékről, Szent György céhnek neveztek el, vasárnap alakult meg Budapesten. Az egyesület célja, hogy a gyűjtőknek, műbarátoknak, támogatással, utmutatással szolgáljon és mindent megtenni, hogy magyar vonatkozású műtárgyak az országból ki ne menjenek, a külföldön levők ellenben visszaszerezhetők legyenek. Az elnökök közé vármegyénk-ből beválasztották Apponyi Sándor gróf, aranygyapjas vbt., főkamrás mestert.

— **Felolvasás.** Günsz Gábor paksi polgári iskolai tanár, a polgári iskola nagytermében igen érdekes felolvasást tartotta „Babonáról“ A felolvasást igen szép számu közönség hallgatta végig.

— **Megtámadott mezőőrök.** Habenyák János és Petti Ignác szabadkai illetőségű egyének Dunaszentgyörgy határában Csász Dömötör István és Kun József dunaszentgyörgyi mezőőröket megtámadták és Dömötört súlyosan megsebesítették. A szekszárdi kir. ügyészségnek a tetteseket feljelentették.

— **Ellopott szalmakazal.** Szinger Gyula paksi lakos, utmunka vállalkozó kocsisai, Fricz Mihály és Pfeffer János a paksi határból ellopák Szainer Ferencz paksi lakosnak kazalban levő szalmáját.

— **Eltűnt egyének.** Rujder János 27 éves, kissé gyengeelméjű, paksi lakos szülei lakásáról, Veitz Katalin, a paksi gyermekmenhely által Kurucz Illés paksi lakatoshoz gondozásra adott 13 éves leány gondozójától, megszökött. A hatóság mindkét szökevényt keresteti.

— **Színészet.** Fehér Vilmos, színikerületünk új igazgatója, jól szervezett társulatával f. hó 7-én kezdte meg előadásainak sorozatát „Bernstein Izrael“ c. drámájával.

— **Elfogott tolvaj.** A mult hó folyamán Kuncer Ferenc bátaszéki korcsmáros és mészáros meglopták. A csendőrség most a tettest Péri Mihály paksi születésű napszámos személyében kinyomozta s megállapította, hogy a lopott tárgyak egy részét Mátics Imréné bátaszéki lakos vette meg. Péri azonban, úgy látszik, neszét vette a dolognak s megszökött. A csendőrség úgy őt, mint az orgazdasággal vádolt vevőt feljelentette.

— **Szurkálás.** Gutai Lajos dunaszentgyörgyi lakos az utcán Szakács János dunaszentgyörgyi lakost egy bicskával súlyosan megsebesítette. A csendőrség a tettest a paksi kir. járásbírósnál feljelentette.

— **Kedélyes családi állapot.** Paksi tudósítónk írja, hogy Joó András faddi lakos, apósát Nyirati Mihályt saját lakásán egy karóval úgy megverte, hogy orvosi láttelelet szerint rajta 14 napig gyógyuló sértést ejtett, ugyanez alkalommal Joó Andrásné férjét egy parászfogóvással fején megütötte és súlyosan megsebesítette.

— **Lopások.** Paksi tudósítónk írja, hogy Welisch Miksa dunaföldvári lakos mult hó 29-én Nagytétényben a korcsmába, szállásra betért. Lovait az istállóba bekötötte s ő és kocsisa le-

feküdtek aludni. Éjjel tájban Welisch Miksa észrevette, hogy a nyakába akasztott és inge alá elrejtett vászonzacskóban levő pénztárcáját ellopták, melyben 425 korona készpénz volt. A gyanúja kocsisára, Bognár Istvánra irányult. A csendőrség a nyomozást megindította. — László Józsefné szül. Sipos Julianna bölcskei lakos, László József bölcskei lakostól 454 kor. 20 fillér értékű ruhaneműt és 71 korona készpénzt elloptott. A csendőrség a tettest a szekszárdi kir. ügyészségnek feljelentette.

FOGORVOS

KOVÁCS J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hídmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztogatás a legjobb mód szerint eszközöltetik. Szegényeknek rendel: délelőtt 8—9 ig és délután 1—2 ig.

Szolid, praktikus, nagyon kedves

karácsonyi és újévi ajándékok!

Nagy választék!

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Fésű kazetták (készletek), zsebbeliecesserek, manikűr kazetták s több eféle, a megajándékozott részen praktikus és nagy örömet hozó

Francia, angol, német és belföldi legelőkelőbb gyártmányu PARFÜMÖK (illatszeretek), kazetták és egyes üvegek szép, tetszetős dobozban és anélkül

Nagy választék!

„Garay Drogéria“ Szekszárdon

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Értékes ünnepi ajándék hihetetlen csekély árért 1910. évre szóló Gyermeknaptár, mely az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában immár 11 év óta jelenik meg. Előttünk fekszik e naptár. A címlapot az állatrajzairól országszerte ismert Vezényi által készített gyönyörű színes kép díszíti, mely a birkanyáj közepette furulyázó pástortgyermeket ábrázol. A 64 nyolcadrés oldalra terjedő és 34 szép képpel illusztrált könyv ára 10 fillér, melyből 2 fillér a tanítók özvegyeinek és árváinak gyámolítására szánt Eötvös-alapot illeti. Elbeszélések, versek, történetek, mesék foglaltatnak a könyvben, mind arra célozva, hogy a gyermekben a nagy természet s különösen az állatok iránti érdeklődést és szeretetet felkeltsek és így terjesszék az állatvédelem eszméjét, melynek erkölcsnemesítő volta mellett, nagy jelentősége van a közgazdaságban is. Majdnem 30-at megütő, köztük több pályadíj-nyertes dolgozatban igen vonzó, közhazsnu és tanulságos tudnivalókat hordtak össze a többnyire tanítással foglalkozó szerzők, úgy, hogy tekintettel a könyv nemes célzatára és igazán páratlan olcsóságára, csak ajánlani tudjuk beszerzését mindenkinek, aki akár saját gyermekeinek, akár szegény iskolás gyermekeknek örömet akar okozni és egyben a gyermekek érzelmi világának nemesítésére kíván hatni és azok örömeiben maga is örömet lel. A Gyermeknaptár legcélszerűbben postautalványon megrendelhető az Országos

Állatvédő Egyesületnél (Budapest, IV., Ernő-u. 11-13), mely a naptárakat portómentesen küldi meg a megrendelőknek. A jelentékeny postaköltség lehető csökkentése érdekében azt kéri az egyesület, hogy egy-egy címre lehetőleg 10 példány rendeltesse meg 1 korona árban.

VIDÉK

Kabaret Dombóvárrott.

A dombóvári állami gyermekmenhely telep-bizottsága e hó 27-én tartotta meg szokásos „Katalin”-napi kabaret-mulatságát, amely ugy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült.

A műsor fél 9 órakor vette kezdetét. Gyenis Antal conferancier egymásután jelentette be humoros ötleteivel a sorrendben jövő műsorszámokat s gyakran keltett derűs kacajt a szép számmal jelen volt közönségben.

A műsor első száma Illés Gyula főjegyző szabad előadása volt, a miben ismertette a bizottság tevékenységét a még majdnem tájékozatlan közönséggel. Rámutatott a gyermekvédelem és gyermekszerepet legnemesebb s legmagasztosabb munkáira. Elismeréssel adózott Schréter Károlyné elnöknőnek és a többi lelkes tagoknak, kik a gyermekvédelem állandó harcosai s kik minden alkalmat megragadnak, hogy tevékenységükkel, nemes munkájukkal diadalt arathassanak.

Utána a „Valami hibája van” című egy felvonás francia vigiáték következett. A szereplők: Partl Józsefné, Hunka Magda, Partl József és dr. Látrányi Sándor mind nagyon megállták helyüket fáradságos szerepükben. — Következtek Zelman Ernő kitűnő kupléi, amelyekkel a közönséget hihetetlen élvezetével s tipikus előadásával gyakran megnevettette. Szünni nem akaró tapssal jutalmazta a közönség derűs előadását.

Ezután Cságyoly Aranka és Marton Kálmán duettja következett. Sok élvezetet nyújtott mindkettőjük kellemes, fülbemászó éneke. Most Kántor László kipróbált, régi kupléénekes került sorra, ki a mai estén egészen más alakban mutatta magát a közönségnek, mint ahogy az, eddig őt ismertte. Vig kuplé helyett egy nagyon megható, kedves szomorudalt énekelt. Kellemes hangjával óriási sikert aratott. Az énekszámokat Kántor Lászlóné, Kántor László és Kalauz Elemér kísérték zongorán, pompásan, igazi művészi érzékkel. A műsor legutolsó pontja Muray „Katonásan” című egyfelvonásos vígjátéka volt. Kitűnő alakítást nyújtottak szerepükben: Csery Bözsi, Pigmond Margit, Vallandt Károly, dr. Látrányi Sándor, Kopásek Ervin és Gaspárecz Pista, kik műkedvelőktől alig várt ritka élvezetben részesítették a közönséget. Dombóvár lelkes közönsége az egész műsor alatt fáradhatatlan tapssal honorálta az összes szereplőket. A rendezőség a telep-bizottság elnöknőjének és a szereplő hölgyeknek gyönyörű virágcsokrokkal kedveskedett. Előadás után tánc következett s a legjobb kedvben tartott reggelig.

Felülfizettek: Sas Lajos 7, Bach János, dr. Kertész Lipót, Schréter Károly 6-6, N. N. 4, Halmos Henrik, Weisz Hugó, N. N. 3-3, döbrökői gyógyszerész, May János, Mausek őrnagy, Nagy István, Paál József, Pataki Géza, Pető Sándor, Rothermel Henrik, Spitzer Imre, Szegedy György 2-2, Balog János, Bruck Sándor, Drus-banski József, Faics Kálmán, Homan Anna, Illés Gyula, Kalauz Elemér, Laskó Dezső, Müller József, Wolf Gyula 1-1 koronát, Radich Béla 50 fillért. Összesen: 68 korona 50 fillért. Jegybeváltásból befolyt: Döry József 10, özv. Gábor Jánosné, Goldsmied József, özv. Márky Béláné, Neizer Antal, Prangart Imre, Thész Antal, Vásárhelyi Ernő, Weisz Mór, Weisz Béla 5-5, Bertányi Árpád, ifj. Ivanich Antal 4-4, Grünhut Ede, Odelszky N., Vörös Kristóf 3-3, Bausch István, Bromer Armand, Frühwirth Géza, dr. Goldfahn Mihály, Kaiser Frigyes, Orosz N., Raisz Ferenc, özv. Rosenberger Izidorné 2-2, Kálmán Viktor, Neizer Lajos, Pongrácz Béláné 1-1 koronát. Összesen: 91 korona.

Szinielőadás Gyönkön.

A gyönki iparos ifjuság november 21-én tartotta első műkedvelői előadását. A „Falu rossza”-t adták elő, ami újítás számba megy, mert a gyönki társadalom ezideig csupán az ugynevezett „szalon” darabokkal lépett a nyil-

vánosság elé. Ezek a darabok művelődés tekintetében lehetnek oktatók, de a közre, az alacsonyabb néposztályra hatásnélküliek. A gyönki iparos ifjuság Berky Frigyes kir. jbir. irodatiszt rendezése mellett bemutatott első előadásával megmutatta társadalmi tudását, érettségét és a köz javára munkálkodó használhatóságát. Ezen az előadáson a gyönki iparos ifjuság a magyarosításnak egy olyan nemes terére lépett, melyet követni minden nem magyar nyelven beszélő honfitársainknak egyenes kötelessége.

Maga az egész előadás kerekded s minden tekintetben sikerült volt. A rendezés, a színpad technikájának kihasználásával gyönyörködtető szépet produkált.

Finom Rózsi szerepében Grill Katica határozott alakításával, csengő hangjával, szép, mulattató és kedves volt s nagy tetszést aratott. Egy másik csakugyan nehéz szerepet Feledi Boris (Kniesz Évike) a legnagyobb drámai erővel oldotta meg. Játéka oly természetes volt, mely diszére válnék nem műkedvelői előadásnak is. Bártki Tercsi (Tóth Margitka) parasztes előkelőséggel mutatta be a gögös, vagyonos paraszt lányt. Külön ki kell emelnünk a pletykás asszonyt Csapónét (Brecht Mariska), aki csekély szerepében is megmutatta, hogy lehet a kicsiből nagyot is csinálni. Aranyos megjelenésével, hangjával, házsártosságával, a maga becsületére sokat adó falusi paraszt asszonyt olyan élethűen adta, hogy ettől a fiatal kislánytól nem vártuk volna. Gonoszné (Szauberné) szerepében jó volt, bár az ő tehetségéhez mértén több lisztet markolhatott volna. A többi női szereplők Hufnagel Mariska, Weiszling Mariska nagyon kedvesek voltak.

A férfi szereplők közül a címszerepet vívó Göndör Sándor (Benke Imre) érdemi meg legelső sorban az elismerést. Hangjával, megjelenésével és játékaival magával ragadta a műélvező közönségnek minden tagját. De az összhang, a darab sikerében óriási része van Feledi Gáspárnak (Kollár Béla) és Gonosz Pistának (Szauber József). A kisebb szerepekben Jóska béres és Makkhetes korcsmáros (Hesz János) és a Kántor részeg szerepében (Kniesz János) remekül megállották helyüket.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Allamsegély. A böcskei állami iskola 2 tantermének beburorozására 770 K államsegély utalványoztatott.

Új értesítő könyvecske. A községi iskolák részére is új értesítő könyvecske adatott ki, melyet 1910/1911. tanévtől kezdve bevezetni tartoznak. Az egyetemi nyomdában kapható 18 fillérért. Jó volna ezt minden iskolába bevezetni felekezeti különbség nélkül.

Tanítóválasztás. Az értényi rk. osztálytanítói állomásra Borsitzky Dezső okl. tanító választott meg. Az újonnan megválasztott tanítót azonban már másbóva, Jákra választották meg.

Iskolabezárás. A Lajvér-pusztai községi iskola a tanító gyermekének ragályos betegségben történt halálózása miatt bezárattott.

Jakab László dr. városligeti szanatoriuma Budapesten.

Már régen érzett hiányt pótol az a nagy szabású szanatorium, mely a fővárosban a Nagy János utca és Aréna-ut sarkán, közvetlenül a Városliget szelén épült a modern technika és gyógytudomány minden új és kipróbált eszközeivel felszerelve. A már külsőleg is minden csint és kényelmet eláruló hatalmas épület belsőleg oly berendezést és komfortot mutat, hogy ehhez hasonló gyógyintézet nemesak, hogy hazánkban, de még az ilyen intézményeiről annyira híres Ausztriában sem található.

Eddig betegeknek, de különösen a cukor, gyomor és bélbetegeknek, továbbá közhvényeseknek ezrei mentek ki a külföldre, hogy bántalmaikkal ellent ottani gyógyintézetekben találjanak drága pénzért s idegen szó mellett enyhülést. Kiváltképpen Ausztria vezetett eddig e téren s oda zarándokoltak a magyar szenvedők azért, mert itt honalunk olyan olyan gyógyintézet, mely mindama gyógyászati kellékekkel egy helyben lett volna felszerelve. Nemesak hazánkban de még a messze földön sem találunk s így betegeknek nézve egyenesen áldásos intézmény e modern szanatorium, mely e mellett olcsó áraival is első-

sorban számításba kell, hogy essék közönségünk előtt.

Az orvosi tudomány és felszerelés dolgában tökéletes, külsőségeiben pedig rendkívül izléses és szinpatikus intézetet megmutatták az ujságok képviselőinek és az orvosoknak s a vendégek őszinte csodálkozással nézték végig az összes helyiségeket, amelyekben mindent megtalálnak a betegek, amit az intézet orvosai a külföld legnagyobb szanatoriumaiban egyenként megfigyeltek és tanultak. Az intézet szemléltető egyhangú lelkesedéssel ismerték el, hogy a Jakab dr.-féle Ligetszanatorium a lehető legtökéletesebb mind e nemű szanatorium között. Megvan ebben az intézetben minden, ami a betegség felismeréséhez okvetlenül szükséges. A legmodernebb s drága berendezésű laboratóriumok, göröcsövi készülékek s nagy Röntgen-laboratórium segítenek a betegek vizsgálatában. A gazdag berendezésű vizgyógyintézetben szebbnél-szebb és igen elmés készülékek sorakoznak egymás mellé, hogy vízzel, melleggel, villamossággal, szénsavas fürdővel stb. gyógyítsák a szenvedőket. Nehéz elsorolni egyszerű látás után mindazt, amit ebben a nagyterjedelmű intézetben a látogató egy sétájában tapasztalhat. Az egyik nagyteremben az u. n. Zander gépek gyurják, mozgatják az embereket, amely gépek segélyével az emberi test egyes részeit szabályos mozgásba hozhatják, anélkül, hogy az illető helyéből kimozdulna. Így pl. lovaloghat, evezhet, biciklizhet stb. mindent egy helyben. Aztán gépeket láthatunk, melyek az asztmás betegek lélegzését segítik elő. Mindenesetre egyik legérdekesebb része az intézetnek a lapos háztetőn levő téli-nyári nap és légfürdő, ahonnan mesés kilátás nyílik a Városliget legköltoőbb részére. Az egész épületben előmlő bájös intimitás, mely az előcsarnoktól kezdve végig kíséri a benlakót a tervező építő, építőművészek: Komor és Jakab művészetét dicséri. Meleg derűs kedv uralkodik itt, amely feltétlenül üdítőleg hat a betegekre, bizonyos, hogy hazánk nagyot nyert ezen új intézménnyel, melynek vezetősége már egyedül is garancia arra nézve, hogy a maga elé tűzött humanus célokat pontosan végre is tudja hajtani. Emellett egyik óriási előnye, kitűnő fekvésén és modern pazar berendezésén kívül, (pl. sok lakószobához, mindjárt mellette külön fürdőszoba) azok a valóban olcsón megszabott egységárak, melyekbe a kezelés, orvosi felügyelet, előirt géphasználat stb. szóval minden ami a gyógyuláshoz okvetlenül szükséges, befigyaltatik.

Az intézet igazgatója Jakab László dr. akinek felesége: Rácz Hanna dr. maga is kitűnő orvos; a fiziko-therapeutai osztály vezetője: Arányi Zsigmond dr. herculesfürdői fürdőorvos, a testegyesítő-osztályt Milkó Vilmos dr. főorvos vezeti, az intézet alorvosai: Lukács Pál dr. és Tausz Géza dr.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük lapunk előfizetőit, hogy minden egyes lapszám elmaradását tudatni sziveskedjenek, hogy a m. kir. postaigazgatósághoz lapunk hiányos kézbesítése miatt jelentést tölhessünk.

4205/tkvi 1909

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyönki kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírteszi, hogy Róthausser Illés ügyvéd, gyönki lakos, mint ismeretlen helyen tartózkodó Reich Lidia kirendelt ügygondnoka végrehajtónak, Neubauer Jakab és neje Neubauer Julia végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében, 590 K tőkekövetelés és ennek 1901. évi március hó 1-6 napjától járó 5% kamatai, 51 K 20 f. per és végrehajtási már megállapított, ugy 17 K 30 fillérben ezuttal megállapított költségek, valamint az ezennel csatlakozottak kimondott Hőgyész Takarékpénztár javára, 1890 K és jár., a Budapesti Marhavasártéri pénztár 3000 kor., a Bonyhádi Segélyegyletnek 800 és 2000 K, a Budapesti Banknak 1160 korona és járulékaiknak kielégítése végett, a gyönki kir. járásbíró, mint területe levő, a hőgyészi 868. sz. tkjvben végrehajtást szenvedettek nevében álló A. L. 1., 2. sorsz., 140/a. és 164/a. hrsz., 190/a. népsors. ház, udvar, rét, szántóföld, szőlő és kertre 1127 öf nagyságban 3485 koronában ezennel megállapított kiküldési árban

1909. évi december hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor

Hőgyész község házánál végrehajtató vagy helyettese közben-jötte esetében megtartandó árverésen el fog adatni.

Figyelmeztetnek venni szándékozók, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kiküldési ár 10%-át bántépén fejében letenni, s a vételár 3 egyenlő részletben 5%-os kamatokkal együtt a gyönki kir. Adóhivatal mint letéti pénztárnál letétni kötelesek, végre, hogy az árverési feltevések a hivatalos órák alatt alulirt tkvi hivatalnál, ugy Hőgyész község elői-járságánál megtekinthetők.

Gyönk, 1909. évi november hó 8 án, a kir. járásbíró, mint területe levő, a hőgyészi 868. sz. tkjvben végrehajtást szenvedettek nevében álló A. L. 1., 2. sorsz., 140/a. és 164/a. hrsz., 190/a. népsors. ház, udvar, rét, szántóföld, szőlő és kertre 1127 öf nagyságban 3485 koronában ezennel megállapított kiküldési árban

Biróy Béla,
kir. ítélőtáblai bíró.

ROPS

**biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély
kizárva.**

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék
hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/71.

Helybeli elárúsító: 5-50

Fritz L. Gyula Szekszárd.

BATTLE AXE

valódi

angol rum

eredeti töltésű

üvegekben kapható:

GAUZER ÁDÁM

fűszer- és csemegekereskedő

Szekszárd

Kaszinóbazár épületében.

BŐRATKA

pattanás, kiütés

stb. a fiatalságnál mind-
két nemnél, különösen
a kifejedés időkorában
fordul elő s az arc rut-
kinézését okozzák.

Falusi nézetek szerint a javulás a többszöri vér-
tisztító teandevék élvezése által várható, amely
azonban a reményeknél többet nem hoz. Mert
énem fiatal szolid egyéneknek a vér rossz beteg-
séggeljesztő anyagokat alig tartalmazhat addig,
míg itt egy valószínű betegségről van szó, mely-
nek kezelése természetesen az orvos közremű-
ködése amúgy is szükséges. Tisztán kozmetikai
szépség ápolásnál főleg arra kell ügyelni, a meg-
levő zsíradéktelek t. esténként a zsírpórusokon
át eltávolítani. Ezután egy mosakodás szükséges,
lehetőleg meleg vízben a

Zucker-féle sz. b. gyógyszerzappannal

a használati utasítás szerint. Ha a bőr lehám-
lari kezd, akkor a szappan használatával egy
ideig fel kell hagyni a sz. b. Zucker-szappan és
Zucker-krém használatával egyetemben alkai-
mazunk mindaddig, míg a bőr sima lett, amely
után a Zucker-féle szabad. gyógyszerzappan
használatát ismételni kell. Ezen eljárás betartása
nagyszerű eredménnyel jár: Vitesser, bőrszír,
pattanás, barna folt stb. rövid időn belül eltűnik,
a bőr sima, tiszta, puha, gyöngéd, egészséges és
szépséges lesz. Hogy a bőr vissza ne jöjjön, a
Zucker-féle szabad. gyógyszerzappan, a Zucker-
krém és a Zucker-szappan állandó használatát
igen ajánlatos.

A megrendelésnél a következő különbségre kell
ügyelni:

Zucker szabad. 35%-os gyógyszerzappanja a leg-
hatásosabb és legnagyobb. Darabja 2.50 kor.

Zucker szabad, 15%-os gyógyszerzappanja hatásá-
ban és mennyiségében gyengébb. Darabja 1 kor.
Ehhez való Zucker-krém (zsírtalanító) a bőr-
krémek gyöngye. Egy tubus ára 2.50 kor, kis
tubus 1.50 kor.

Mint helyi egyedüli raktára Szekszárd és
vidéke, Bonyhád, Bátaszék, Tolna és Paks
részére:

Garay Drogeria Szekszárd

Széchenyi-utca. Dr. Hangel téle ház.

5-44

Eladó ház.

Perczel Mór-utca 362. szám,
a főgimnázium közelében, mely
áll 6 szoba, 2 konyha, kut-
pince és mellékhelyiségekből

kedvező fizetési feltételek mellett

eladó,

esetleg két lakás bérbeadandó.

ÚJ FELVÉTELÜ

helyi látképes levelezőlapok, **Tuck és
N. P. G. genre levelezőlapok**
a legnagyobb választékban kaphatók a

Molnár-féle nyomdai r. t.

könyvkereskedésében (Kaszinó bazár).

Festőminták kedvező feltételek mellett ki-
kölcsonyoztatnak, valamint rajz- és festőszerek
a legjutányosabb áron beszerezhetők.

Meghívó.

A Tolnai Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Tolnán, 1909. évi december hó 16-án, d. u. 2 órakor, az
intézet helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek meghivatnak.

Tárgyak:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésre 2 tag kijelölése.
2. Igazgatósági jelentés.
3. Az alapszabályok 56. szakaszának módosítása.
2. Az Első Tolnai Gőzmalom Szász Testvérek céggel kötendő bérleti
szerződés tárgyában határozat hozatal.
5. Netáni indítványok.

Békésgyula, 1909 november 30-án.

Döry Pál

elnök.

Jegyzet: Szavazati jogát csak oly részvényes gyakorolhatja, kinek rész-
vénye 4 héttel a közgyűlést megelőzőleg a részvénykönyvben már nevére iratott.

7-14 krajcáros
játékárak

Telefon 60.

Baba-javítások
elfogadtatnak

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI

ujdonságok óriási választékban

**Ajándék és disztárgyak, harisnyák, nyakkendők,
játékárak, férfi-, női- és ingek, gallérok, kézi-
gyermekcipők munkák és illatszerek**

legolcsóbban beszerezhetők:

FEKETE HÜGÓNÁL

SZEKSZÁRD, KASZINÓ-BAZÁR

7-14 krajcáros
játékárak

Telefon 60.

Baba-javítások
elfogadtatnak

NAGY VÁLASZTÉK.

LASKÓ KÁROLY

EPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS
SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U, 140.

Nagy választék saját készítményű modern kivitelű butorokban. Készít saját, valamint más rajz szerint teljes lakásberendezéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Kivanatra tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál. Készít továbbá épületmunkákat.

LEGDIVATOSABB KIVITEL.

LEGJOBB MINOSÉGŰ ARU.

JUTÁNYOS ÁRAK.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány ezre	180 >
szépséghibával	90 >
zöldoltvány	160 >
Sima	90 >
Gyökeres riparia portalis vastag	32 >
2 éves	40 >
Sima riparia portalis	18 >
vékony	8 >
Gyökeres hazai nemes vessző	30 >
Sima	10 >

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s, a pénzt visszaadom. **Arjegyzzék ingyen.** Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller	Hl.	32 K
Visontai		36 >
Gyöngyösi fehér asztali		34 >
pecsenye		38 >
Visontai Rizling		44 >
Moskotály		70 >
vörös bikavér		70 >

Székely I. József

Gyöngyös, Szent Urbán templom.

PÁRALAN SZŐLŐFAJ!

Hogy ezt bebizonyítsam, a „Delaware” szőlőről, királyi közjegyzői hitelesítéssel ellátott eredeti fénykép felvételeket készítettem.

A felvétel áll: egy darab 20 éves csercesapos kifogástalanul dusan termő tőke, 32 fűrt, egy darab 4 éves szálvesszős tőke 168 fűrt és 11 darab egy sorban levő 4 éves szálvesszős tőke több mint 1600 kifogástalan egészséges fűrt szőlőterméssel. Ezek mind ott vették fel, ahol pár méternyire tőle az európai oltványokon a természetes négy ötszöri permetezés dacára elpusztult. Így ez az év volt az, amely bebizonyította, hogy ezen fajnak természetes permetezés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezen kívül nagy előnye még, hogy oltani és alá a földet megforgatni nem kell, vesszője téiben soha meg nem fagy, bora elsőrendű és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azontán igen sok más hirtvány fajokat adnak el, ezért aki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni, az csak a **NAGY GÁBOR-féle „DELAWARE”** vesszőt vegye. A **DE AVARE** szőlő bővebb leírását, termésének királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fényképfelvételeit szívesen kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó

képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról és lugasültetésről is ad részletes, helyes utbaigazításokat,

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos KÖLY

posta, távirda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra
Az arcznak üde szint kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

DIANA ARCZKENŐCS

Ejjeli használatra a zsirszerű szeplő, májfolt és mindennemű arctisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon.

Kereskedők és Iparosok

ujjvra szóló remek szép képekkel ellátott reklámnaptárakat a legnagyobb választékban, jutányos áron szerezhetik be a

Molnár-féle nyomdai
r.-t.-nál Szekszárdon.

Megkezdődött a karácsonyi Occasio eladás

Versenyáruházban Szekszárdon

(Szekszárd Szálló éttermével szemben.)

Keztyük	15 kr.-tól	Fűző védők	36 kr.-tól	Téli trikók	67 kr.-tól
Harisnyák	6 kr.-tól	Érszények	8 kr.-tól	Valódi Jäger ingek, Ber-	
Cipők	50 kr.-tól	Ridikulók	25 kr.-tól	lini sapkák és fejkötők,	
Csipkék	2 kr.-tól	Férfi ingek	117 kr.-tól	kézimunkák és kellékek,	
Szallagok	2 kr.-tól	Nyakkendők	15 kr.-tól	rövid és bélés árúk.	
Himzések	3 kr.-tól	Selyem eső		Zsebkendők	6 kr.-tól
Zsinorok	2 kr.-tól	ernyők	197 kr.-tól	Női fehérneműek.	
		Kötények	35 kr.-tól		

Játékáruk 25 százalékkal olcsóbbak a fővárosi áraknál.

Ezen olcsó árak december 31-ig érvényesek.

A dunaföldvári járás főszolgabírájától.

8510/1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Németskér nagyközségben üresedésben lévő községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 : I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900 : XX. t.-c. 3. §-ában megkivánt minősítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi december hó 17-ig nyujtsák be.

Ezen állás javadalmazása:

1. Kézpénzfizetés 1575 korona.
2. Három kat. hold 1226 □-öl homoki szántóföld.
3. Természetbeni lakás 3 szobával, mellékhelyiségekkel és kerttel.
4. Kistapé községtől a jegyzői teendők végzéseért addig, amíg a csatlakozási viszony tart, évi 400 kor. fizetés. Ha a csatlakozási viszony megszűnnék, a jegyző a község ellen semminemű kártérítést sem támaszthat.
5. A vármegyei szabályrendeletben megállapítottmágán munkálatokért szedhető díjak.

A választást Németskér nagyközség tanácstermében f. évi december 18-án, d. e. 10 óraker fogom megtartani.

Kelt Pakson, 1909 november 27-én.

Rassovszky Julián
főszolgabíró.

ÜZLETMEGNYITÁS

Van szerencsém Szekszárd és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy Szekszárdon, a Kaszinó-bazár épületében, a főgimnázium átellenében, a mai kornak teljesen megfelelő

nap- és esőernyőkészítő-üzletet

nyitottam, hol a legjutányosabb gyári áron mindeunemü nap- és esőernyő-ujdonságok kaphatók a legszolidabb kiszolgálás mellett. Mindennemü javítások és behuzatások mérsekelt áron és pontos kivitelben eszközöltetnek. Üzletemet a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlván, vagyok kiváló tisztelettel

LANDAUER GÉZA
nap- és esőernyőkészítő
Szekszárd, Kaszinó-bazár-épület.

Imakönyvek
reformátusok és katolikusok részére.

Kapható:
Molnár-féle könyv- és papirkereskedésben

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT alkalmi ajándék
miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült

fénykép
mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő
„Kossuth” műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65I

A legszebb kivitelben készülnek:

Medallonok, nagyítások, olaj- és aquarellfestmények.

Sikerért kezeskedem.

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézeltő és gallér-dobozok fényképpel.

Fischl Lajos butor- és épületasztalos, a „Pirnitzer József és Fiai” kereskedők házában dúsz raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ebéltő- és irodaberendezésekből, részletüzetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Elsőrendű minőségű fajtiszta, sima, piros szlankamenka

SZŐLŐVESSZŐ
peronoszporamentes kapható őszi szállításra.

Aranyeres bántalmaknál orvosilag ajánlott
closet papir
(glicerín-crème toilette)
kapható a Molnár-féle nyomdai r.-t. könyvkereskedésében.

Pénc-, Okmány-, Dohány-, Szivar-, Toilette-tárcákban, Alpacca-, bronz-, majolikatárgyakban rendkívüli nagy választék.

Különböző célu plüs-, fa- és érc- **Kazetták.**
Dohányzó- és diszasztalkák.
Illatszerek, ::
Cosmetikai ::
cikkek. ::

Karácsonyi- és téli nagy raktár

Játékarukban rendkívüli nagy raktár

Házai- és külföldi- vászonárúk.
Chiffonok-, kanavászok-, csinvatok- és damast-árúkban nagy választék.

Ágy- és asztalterítők, csipke- és gyapjú-függönyök, futó- és pámlagszőnyegegk, paplanok, utazótakarók, pokróccok.

Mintaraktár
a legújabb himzett ágy- és fehérneműekben.

Teljes menyasszonyi kelengyék.

Pirnitzer József és Fiai áruháza, Szekszárd
Garay-tér. Alapítva 1840-ben. Széchenyi-utca.

Az évad előre haladta miatt mindennemü hölgy- és úri- **ruházati cikkek.**
Szőrmeárúk, kalapok, sapkák lényegesen leszállított árban.

NEGY választékban
uri fehérneműk,
gallérok, kézelők,
nyakkekendők,
harisnyák,
esőernyők,
botok.